

Kansanvallan ja vapauden
asiaa ajava suomenkielinen
päivälehti Yhdysvalloissa

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY—LEADING FINNISH DAILY IN THE U. S.—EST. 1905

39:s vuosikerta—Vol. XXXIX— No. 24 — 1943

Perjantaina, Tammik. 29 p. — Friday, Jan. 29

Tilaukshinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Vuosikerta \$5.50
Puoliv. vuodelle \$3.00
Suomeen: 1 vk. \$10.00, 6 kk. \$5.50

Ilmoitukset, lehti- ja kirjallisuuskäsitteet sekä kaikki liikkeistö- ja kottorin kokevat kirjat ovat lähetettävissä omalla
teella: Raivaaja, Fitchburg, Mass. Kottorin puhelin 332
John Suominen, Mgr. Toimituksen 331

Entered as second-class matter May 1, 1911, at the Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March 3, 1879.
Published daily, except Sunday, by the Raivaaja Publishing Company, 48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

Ilmoitushinnat.—Rakennusilmoitukset 60 senttiä puolesta vuorokaudelta. Seisovien ilmoitusten hinnat tarkemmat tiedot kysyttyä. Palkkuvuorot uutisilmoitukset 8 senttiä viikoksi. Perushinta 25 senttiä.

Subscription Rates in the United States and Canada:
For 1 year \$6.50
For 3 months \$2.00
For 6 months \$3.50
For 1 month 75c
To Finland: 1 year \$10.00, 6 m. \$5.50

ASEELLISILLE VOIMILLE MUODOSTETAAN YHTEINEN LÄHDE

Armeija, laivasto ja mariinit vetävät
miehensä siitä

Väräytyjien toivomuksia kuitenkin otetaan huomioon mahdollisimman paljon

Washington, tammik. 28 p. — Yhteinen järjestelmä, jonka mukaan armeija ja laivasto ja mariinit saavat miesvoimansa yhtenäisestä lähteestä, astui voimaan ensi maanantaina.

Tämän järjestelmän voima-ollessa ei kukaan asevelvollinen vammasta tiedä, mihin palvelushaaraan hän joutuu, mutta virkailijat sanovat, että yksityisten toivomuksille annetaan "täydellisin huomio, mitä olosuhteet sallivat."

Paul V. McNutt, miesvoimapäällikkö, sanoi senaatin määräraha- ja valvontakomitean alaikomitean kuulemisessa, että tänä vuonna tarvitaan jonkinlaisen palvelukseen kaksi jokaisesta kolmesta amerikkalaisesta, jotka ovat täytäneet viisitoista vuotta. Yhteinen työväen tarve on 65,000,000 mutta nämä luullaan voitavan saada käytettävissä olevista 100,000,000 henkilöstä.

Sotavirasto sanoi, että se ei ole keskeyttänyt 38 vuotta täyttäneiden miesten erottamista armeijasta, mutta että niille myönnetään vapautus ainoastaan silloin, kun niiden tälle saadaan harjoitettuja joukkoja. Yli 38 vuoden vanhoja arvioidaan olevan noin 300,000.

Kukaan palvelushaara ilmoittaa aikajärjestelmän kunnalliseen kutsuntavirastolle, minkä verran se tarvitsee miehiä. Jos esim. armeija pyytää 80,000 miestä ja laivasto 20,000, laivasto- ja mariinijärjestelmän mukaan, ja jos neljä viidesosa täyttää fyysiselliset vaatimukset, niin armeija saa 64,000 ja laivasto 16,000.

Asevelvolliset voivat väräytyä eri palveluksiin samaan tapaan kuin ennenkin, mikäli niissä on miesten tarvetta, mutta paikallisia kutsuntalautakuntia on varoitettu, että niiden ei saa antaa mitään varmaa lupaa siitä, että väräytyjät pääsevät jumi siihen palvelushaaraan, johon he pyrkivät.

Australian mieshukka

Canberra, Australia, tammik. 29 p. — Pääministeri John Curtin selosti parlamentissa keskiviikkona, että sodan alusta viime joulukuun loppuun Australian mieshukkaa taisteluissa kaikilla rintamilla yhteensä oli 52,148. Kaatuneita on 6,826, kadoksissa 23,892, vankina 9,059 ja haavoittuneita 12,371.

Viimeisimmät tiedotukset lounaisesta Tyyneltämereltä osoittavat liittolaisten käyttäneen tehokasta ilma-asetta, japanilaisien nähtävästi vain vähän vastustaessa. MacArthurin päämäärä ilmoittaa 10 hyökkäystä tehdyn japanilaisten asemia vastaan. Niihin kuuluu pitkämatkan taistelukoneiden hyökkäys vihollisen lentosuojaa vastaan Portugalin Timorissa. Luoteis-Australiassa. Kaksi lentosuojaa New Britain-saarella, koillisessa Uudessa Guineassa, sai osuutensa liittolaisten pommista, samoin japanilaisten laivat New Britainin avoimella lahdella. Ja vähintään kolme vihollisen laivastossa olevaa aluetta Uudessa Guineassa itsessään on pommitettu.

JERRY MARCEAU

189 River St. -- Fitchburg, Mass.

Puhelin 1840

VENÄLÄISET VALLOITTANEET 33 KAUPPALAA

Edenneet Voronezhin
rintamalla

Rätkönnästä
Lontoo, tammik. 29 p. — Venäjän armeija Voronezhin rintamalla on murskannut vahvan saksalaisten vastustuksen ja valloittanut 33 kauppalaa tärkeässä etenemisessään. Tällainen tiedoitus radioitiin tänä aamuna Moskovasta. Tuossa tiedoituksessa sanotaan kolmetuhatta akselivoimien tapetun ja kuusi- ja kahdeksan tuhatta vangitun — vangittuihin kuuluen kolme kenraalia.

Timoshenko uudessa komen- tajan toimessa

Moskova, tammik. 29 p. — Marsalkka Sémjon Timoshenko on nimetty komentajaksi luoteisrintamalle, joka on Kalinin ja Leningradin alueiden välillä. Timoshenko toimi komentajana keski- ja etelärintamilla aikavälillä tässä sodassa. Hänen johtamansa viimein voittanut toiminta saatettiin tiedoksi sotatieteissä, joka koskeutui putkaisen armeijan offensiivista etenemisestä, ja hänen olipaikkansa on ollut salaisuus useiden viikkojen ajan.

Boston and Maine rautatien voitto jouluukuulla suuri

Boston, tammik. 29 p. — Bostonin ja Mainen rautatien voitto jouluukuulla on ollut suuri. Tammikuun 29 p. — Bostonin ja Mainen rautatien voitto jouluukuulla on ollut suuri. Tammikuun 29 p. — Bostonin ja Mainen rautatien voitto jouluukuulla on ollut suuri.

Tiliselostus osoittaa, että yhtiön kokonaistulos liikenteestä lisääntynyt viime vuonna edelliseen vuoteen verraten \$59,203,411 \$77,646,670. Viime joulukuussa on lisääntynyt edelliseen joulukuuhun verraten \$5,290,709 — \$6,662,839.

Pitävä Casablancan neuvottelua suurtaapauksena

New York, tammik. 29 p. — Casablancassa pidetty neuvottelu on suurimpia tapauksia nykyisen maailman historiassa, lausui tri Nicholas Murray Butler, Columbiayliopiston presidentti ja Yhdysvaltojen Yhdistyneiden kansakuntien presidentti. "Sellaista tapausta, josta meille nyt on kerrottua, ei ole koskaan tapahtunut ennen, ja se on jättänyt huomaamattoman vaikutuksen — ei ainoastaan niiden ihmisten puolesta joihin me uskomme ja joita me niin voimakkaasti kehoitamme kanssajärjestämään, vaan tämän rikkinäisen maailman uudelleen rakentamisen takia sitten kun tämä sota on voitettu," tri Butler lausui.

Roosevelt ollut vaarassa

Lontoo, tammik. 28 p. — Marokkon radio raportteerasi, että akselivoimien lentävät laivastot, joita presidentti Roosevelt kävi sotilashautausmaalla Port Lyanteyssä, Marokossa, Pohjois-Afrikassa ollessaan. Mutta liittolaisten taistelulentokoneet ja ilmatorjunta ajoivat vihollisen koneet nopeasti matkoihinsa.

ILMATIETOJA

Massachusetts — Jonkun verran kylmempää tänä iltana muualla paitsi pitkin koillisrantaa.

Maine, New Hampshire, Connecticut ja Rhode Island — Kylmempää tänä iltana kuin viime yönä.

Saksa vahvistaa varustuksiaan Ruotsin puolella Norjassa

Mahdollisuus liittolaisten hyökkäyksestä
Ruotsin kautta näyttää olevan syynä siihen

PETSAMON VALLOITUS EPÄVARMAA

Amerikalaiset pommittajat tehneet ankan
hyökkäyksen akselivaltojen asemia vastaan
Pohjois-Afrikassa

Rätkönnästä

Tukholma, tammik. 29 p. — Saksa on ryhtynyt vahvistamaan Ruotsia vastassa olevia linjoja Ruotsin rajalla, kertovat Norjasta tänään tänne saapuneet sähkösanomat. Lisäjoukkoja on saapunut, kokoushuoneet ja kirkkosalejaakin on otettu käyttöön ja korsu- ja rakennettu sellaisiin kaupunkeihin kuin Moss, Askim, Skjeberg, Fredrikstad ja Halden Oslonvuonon varrella.

Täällä ei ollut saatavissa vahvistusta huhuille, että venäläiset kaukaisen pohjan joukot olisivat valloittaneet suomalaisen Petsamon sataman. United Pressin kirjeenvaihtaja Moskovassa ei ole saanut vahvistusta uutiselle mistään sellaisesta ryntäyksestä. Huhun luullaan saaneen alkunsa siitä, että venäläiset ovat ryhtyneet kiivaampaan toimintaan pohjois-Suomen rajalla.

Tiedetään, että venäläisiä saksijoukkoja on toiminut kukaan suomalaisten ja saksalaisten linjojen takana Petsamon eteläpuolella, mutta luullaan, että varsinainen Petsamo on vielä kaukana taistelulinjojen ulkopuolella.

Suomalaisten huolestuneisuus venäläisten hyökkäyksiä pohjoisessa taikka etelässä, Karjalan Kannaksella Leningradin pohjoispuolella, näytti lisääntyvän.

Amerikalaiset ankarasti pommittaneet akseliasemaa Pohjois-Afrikassa

Rätkönnästä

Liittolaisten päämaja, Pohjois-Afrikassa, tammik. 29 p. — Suurin amerikkalaisten pommitusmuutoksen, mikä koskaan on muodostettu Pohjois-Afrikassa, pommitti akselien hallussa olevaa Sfaxin satamaa eilen, ilmoitettiin täällä tänään.

Suuria tulipaloja syttyi satamassa ja ratapihalla tuossa tunneissa satamassa amerikkalaisten tehty hyökkäyksen, joka näytti yhdeksi suurimmista akselien tulituksesta.

"Lentävät ilmoitukset", B-25S ja B-26S, joita saattamassa oli Lockheedin "salamakoneita", sadattivat tulta ja tulikiveä kaupunkiin klo 2.30–3 j.p.

Italialaisten ylijohdon raportit tänään, että Sfax kärsi suunnatonta vahinkoa, jonka seurauksena ei ole vielä ehditty arvioida.

Kuusi vihollisen lentokonetta, jotka yrittivät puolustaa Sfaxia, ammuttiin alas, ja oli merkitty, että Yhdysvaltain 12:s ilmajoukko, viikkoja kestäneen huonon sään jälkeen, mikä on laittanut ilmatoinnista, taas halitsee Tunisian taivasta.

Ensimmäisessä aallossa amerikkalaisia lentokoneita oli "lentäviä ilmoituksia", jotka pommittivat laitureita, joille kenraali Jürgen von Arnim on saanut varusteita ja lisäjoukkoja. Rantama suuren muutettiin muotoaan suurissa tulipaloissa.

Seuraavissa kahdessa aallossa oli B-25S pommittajia — Billy Mitchellin koneita — jotka hyökkäsivät ratapihoja ja kasarmoja vastaan eräällä läheisellä leirillä. Mitchellin antoivat merkillepantavan todistuksen siitä, että amerikkalaiset voivat erikoisen tarkasti pommittaa kohteita, antaen säännöllisiä 50 jalan välimatkoja iskuja ratapihoilla.

Venäläiset muodostavat uutta joukkoa

Moskova, tammik. 29 p. — Valikoitui venäläiset yksiköt, jotka ovat alkaneet muodostaa Voronezhin rintamaa toiseksi.

Maine, New Hampshire, Connecticut ja Rhode Island — Kylmempää tänä iltana kuin viime yönä.

TOJO KOETTA ROHKAISTA MAAMIEHIÄN

Ennustaa Japanin
voittavan liittolaiset

Tokio, tammik. 28 p. — Väitettiin mitään siitä, että Mikadon hyökkäysjoukot ovat nyt puolustusasemassa kolmella rintamalla — Guadalcanalissa, Uudessa Guineassa ja Burmassa — pääministeri kenraali Hideki Tojo ei eilen kerskui, että Japanin asevoimat ovat luoneet perustuksen liittolaisten "varmasta voitosta". Puhuessaan Japanin eduskunnalle, ministeri Tojo hyväksyttiin kuin puolustustakin varten tulleen lopullisesti järjestetyn kaukana olevien asemien rakentamisella ja suurien luonnonrikkauksien valloittamisella. Mutta hän jatkoi lausua: "Luonnollisesti meillä vaaditaan kovia ponnistuksia..."

Nuori poika tehnyt kauhean työn

Työntänyt toverinsa
kiitävän junan alle

Rätkönnästä

Cranston, R. I. — Yhdenoistatien vuoden ikäinen Cranstonin koulupoika on tunnustanut, että hän survasi leikkitoverinsa kiitävän junan eteen ja sitten ryösti ruumiin, halvan rannekellon ja rahaa \$1.95 — viraanomaiset ilmoittivat tänään.

Kolmenmiehen lautakunta, jonka muodostavat piirituomari Louis W. Dunn, Cranstonin kaupunginlakimies Edward W. Day ja poliisipäällikkö Nelson Bourne, neuvotteli mitä pitäisi tehdä tuon pojan kanssa tuon rikoksen johdosta, johon johti väkivalta kellosta.

Rikoksen uhri on Clinton Place, Jr., yhdenoistatien vuoden ikäinen poika Providence'stä, joka asui lähellä Cranstonin rajaa. Hän sai surmansa New Yorkin matkalla oikean New Haven rautatien junan pyörän alla kaksi viikkoa sitten tänään.

Onnettomuuden tapahtuessa veturinkuljettaja kertoi, että hän uskoo kahden pojan saaneen surmansa koska hän oli nähnyt kaksi poikaa lähellä rataa. Yhden ruumiin kuitenkin löydettiin.

Toisesta paikalla olleesta pojasta saatiin selvyyttä sitten, kun poliisipäällikkö Bourne sai kuulla, että surmautuneen pojan toveri oli näytellyt kelloa koulussaan Cranstonissa.

Britannia kuljettanut paljon lentokoneita Gibraltariin

Rätkönnästä

Lontoo, tammik. 29 p. — Uutiset La Lineasta, Espanjan satamasta lähellä Gibraltaria kertovat, että 220 Spitfire-lentokonetta hiljattain saapui tuohon brittiläiseen lentoasemaan ja niistä 150 on koottu, varustettu erikoisella gasoliinilinjalla ja viety lentämällä rannalle. Noissa raporteissa kerrottiin myös, että Gibraltariin on 74 kauppalaa.

Presidentti Roosevelt on neuvottanut Yhdistyneiden kansojen johtajien kanssa Liberialla ja Brasilian matkallaan kotiin Pohjois-Afrikan suuresta konferenssista. Rummelin pakoportista amerikkalaisjoukot ovat edellein sulkeutuneet. Venäläiset ovat valloittaneet Kastoroven, rautatiekaupungin, ja lähestyvät Kaukasian risteystä Kropotkinia ja Tikhoretskia.

Viimeöinen myrsky sammulti vähintään yhdeksän elämää

Junat ja bussit
möhästyivät
vahvassa lumessa

Rätkönnästä

Boston, tammik. 29 p. — Uusi Englanti otti maanteiden ja rautateiden avaamisen kaiken saatavissa olevan miesvoiman. Viimeöinen myrsky, joka vei vähintään yhdeksän ihmishenkeä, kienosti kunnit jalkaa korkeita metreja.

Useimmat valtiot olivat auki tänä aamuna, mutta liikenne joutui käyttämään kapeita katuja korkeiden tietosten keskellä. Junat ja muut matkustajia kuljettavat kulkuvuorot olivat kuin voimakas tuuli keksi lunta miehen karkuun valloihin.

Viimeöinen myrsky oli pahin tänä talvena, mutta lämmön määrä pysyi 20 astetta yläpuolella nolaa eikä myrsky muodostunut niin ankaraksi kuin Valentine-päivän myrsky 1940, jolloin 14.7 tuumaa vahva lumivaippa peitti nämä alueet.

Viimeöisen myrskyn uhrit ovat Alf. Hellstrom, 51 vuoden ikäinen mies Dedhamista; Louis W. Bishop, 60 vuoden ikäinen mies Manvillessä; R. L. Edmund Cadioux, 40 vuoden ikäinen Marlboron mies; Alfred J. Cavanaugh, 45 vuoden ikäinen Hinghamin mies, ja 58 vuoden ikäinen Melvin C. Angell Gilbertvillestä.

Neljä muuta henkeä kuoli Connecticutissa.

Pahimpaan vaikeuteen Boston ja Maine rautatie joutui Wilmingtonissa, jossa veturi meni kiskoilta pois käyntöpyöräillä ja hädässä juna lähes tunnin ajan.

Muut junat möhäsivät viidestä minuutista puoleen tuntiin, mutta rautatien virkailijat oletivat tänä aamuna että poikkeuksellisen meidän liikenne jälleen on normaalia.

Öljyn puute voi aiheuttaa sen että teattereita tullaan sulkemaan

Rätkönnästä

Boston — Öljyllä lämmitettävissä teattereita ja muita huvitelipaikkoja Uudessa Englannissa yhdessä eräiden yleisten rakennusten kanssa voidaan sulkea väliaikaisesti uuden annosteluohjelman nojalla, saatiin selville tänään. Tuo uusi ohjelma tullaan piakkoon julkaisemaan.

Yrittäessään saada melkein ehtyneet polttoöljyvarastot riittämään OPA:n virkailijat nyt tutkivat samantapaista menettelyä polttoöljyyn nähden kuin on se, joka tuli voimaan tänään kerosiinin nähdessä.

"Kerosiinin saatua koskeva etuoikeuslupaus on vain esirtojen kohottamista siihen mitä perästä tulee", lausui yksi liiton valtiin virkailija.

Oletettiin, että valtion ja liittolaisten OPA-virkailijat saattavat suunnitella sellaista etuoikeusjärjestelmää, jonka nojalla he sulkevat varmoja rakennuksia jo maanantaina taikka pian sen jälkeen.

"Kaikkia mahdollisia keinoja joilla voidaan säästää varastoja, tutkitaan", lausui Kenneth B. Backman, OPA:n johtaja. "Me teemme ja suunnittelemme tehdä kaikki mitä voimme kuoillisen öljynpuulan voittamiseksi ja kansan pitämiseksi sodassa."

Ostakaa sotabondin Työläisten Luottoyhdistyksestä.

TOIMITUKSEN OSASTO

TOIMITUS
YRJO MAKELA OSKARI TOKO A. E. ISENINUS
HENRY PURANEN L. MOILANEN

Lähteen ajotut kirjoitukset ja toimitukselle kuuluvat kirjeet on lähetettävä osoitteella Raivaajan toimitus, Box 600, Fitchburg, Mass. — Telef. 331

OUR POLICY
"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

PÄIVÄNKATSAUS

SENSUURI NEW YORKISSA

Newyorkilaiset tavallisesti ovat ylpeitä kaupunkinsa johdosta. Ne pitävät itseään sivistysilmiönä, järkevinä ja edistysmielisinä. Mutta silloin ja tällöin heitä kohtaa yllätys. He luulevat kaiken menneen hyvin heidän kotikaupungissaan verrattuna siihen mitä tapahtuu kaukana vähemmän valistuneessa sisämaassa. Siten esim. tarvittiin kaupungin tutkijakomissionin raportti herättämään kansalaiset näkemään, että kaupungin koulujen kirjastot ovat olleet vuosia näkymättömiä, mutta samalla tehokkaan sensuurin alaisia.

Kirjat näihin kirjastoihin luonnollisestikin tilataan sen kirjallisuuden mukaan, jonka kouluhallinto laatii. Aksen johtajien huomatujen kirjailijain teokset poistettiin tuosta luettelosta. Esitämme tässä joitakin niistä kirjailijoista joiden kirjoja pidettiin sopimattomina nuorison luettavaksi. Hendrick Willen Van Loon, Charles ja Mary Beard, Salvyn Shapiro, Harold O. Rugg, Benjamin G. Gruenberg, Stuart Chase ja Roger Baldwin. Kaikki nämä kirjailijat ovat parhaita ajattelijoita ja kirjoittajia maassa. Yksikään heistä ei ole äärimmäisyyssuhteiden ajajia, lahkolaisia, enempää kuin neuroottisiaakaan. He ovat etevä alansa tiedemiehiä, selvänäköisiä ajattelijoita, etevä kirjailijoita. He tekevät sellaista elinvoimaista intellektuaalista työtä, mikä kiinnostaa nuorisomme perusproblemeimme tutkimiseen ja mikä kehittää heistä hyviä kansalaisia. Mutta joku New Yorkin koulujärjestelmässä sääti, ettei kaupungin pojat ja tytöt saa tulla kosketuksiin sellaisten miesten ja naisten kanssa.

Ja suurinta levottomuutta asiassa herättää se tapa millä kaikki tuo tapahtui. Kouluhallinto ei tiennyt mitään siitä. Hallinnon puheenjohtaja oli kauhuissaan kuullessaan siitä. Kaiken tuon oli salaisesti järjestänyt yksi hallinnon jäsen koululaitoksen palveluksessa olevien henkilöiden avulla. Kirjat poisti luettelosta yksi taantumuksellinen kouluhallinnon jäsen, joka kaikkein onneksi on jälkeenpäin saatu eroamaan. Michellä ei ollut edellytyksiä sellaiseen tehtävään enempää kuin valtuuksiaakaan. Mutta hänen kielteinen toimintansa meni läpi. Tämän omavaltaisen sensorin lisäksi oli kirjenvaihto- ja postitusosastolla kirjuri, jota ei oltu palkattu lainkaan millään tavalla vaikuttamaan koulujen politiikan suhteen. Mutta kun tilattavien kirjojen luettelo meni hänen käteensä kautta hän yksinkertaisesti poisti siitä sellaiset kirjat, jotka eivät olleet hänen mieltään mukaisia ja luonnollisestikin niitä ei koulujen kirjastoihin tullut.

Komissioneri Herlandin raportissa kouluvälineiden ostosta tämä selostus sensuurista esitettiin esimerkillisinä epäsuunnollisyyksiksi, tenottomuudesta, tuhlaavaisuudesta ja sekavuudesta koulujärjestelmässä. Sellaisten kouluhallinnon jäsenten kuin James Marshallin ja Johanna Lindoffin kunniaksi on sanottava, että tällaisesta edistysmielisten kirjailijain mustalle listalle asettamisesta tehtiin loppu jo kauan ennen kun virallinen tutkimus alettiin. Mutta jos tällainen rikollisuus saa jatkua vuosia, mitä muuta samantyyppistä menettelyä onkaan menossa kouluhallinnoissamme, ei ainoastaan New Yorkissa, mutta kautta maan, ylempänä olevien tietämättä.

ROOSEVELTIN JA CHURCHILLIN NEUVOTTELUT

Se mitä odotettiin ja toivottiin on nyt tapahtunut. Roosevelt ja Churchill ovat jälleen neuvotteleet — tällä kertaa Yhdistyneiden kansojen vapauttamalla alueella, Ranskan Pohjois-Afrikassa, Casablancassa.

On mielenkiintoista kuulla, mitä Hitlerillä, jonka on huomena puhuttava, on tämän kohtauksen johdosta sanottavaa. Sen seurausena mitä on tapahtunut marraskuun alkupuolen jälkeen liittolaisten johtomiehet kykenevät nyt tekemään sen mitä ovat päättäneet tehdä.

Ne suunnitelmat, jotka tehtiin Washingtonissa viime kesäkuussa, Britannian kahdeksan armeija toteutti lokakuun lopussa Etelä-Amerikan. Lontoon suunnitelmat, jotka hyväksyttiin elokuun alussa, Eisenhowerin armeijat toteuttivat marraskuun alussa. Suunnitelmat ja mielipiteiden vaihdot, joita käytiin myöhemmin elokuussa Churchillin vieraillessa Stalinin luona Moskovassa, ovat ainakin osittain paljastuneet Venäjän talvihyökkäyksessä ja kahdessa Afrikan taistelussa, jotka ovat nyt nopeasti muodostumassa yhdeksi.

Tapahtumat ovat nyt osoittaneet, että liittolaisilla on keinoja sodan käyntiin ja että pitkässä tappioiden ja onnettomuuksien sarjassa ne ovat oppineet sodan käynnin taidon. Siten kun Roosevelt ja Churchill puhuvat luottamuksella, kuten he puhuivat Casablancasta, he eivät enää ole riippuvaisia yksistään luottamuksesta, vaan he puhuvat tehtyjen suurten tekojen pohjalta.

Maailman kansat ovat oppineet menneisyyden aikatauluista huomaamaan kuinka paljon aikaa tarvitaan hyökkäyspäätöksen teosta hyökkäyksen alkamiseen. Niillä ei siis tarvitse olla epäilyksiä, etteivät tarkoitus ole paljon suurempi kuin mitä pelkät sanat osoittavat kun nämä kaksi johtajaa sanovat "viimeistelleensä suunnitelmat tämän vuoden hyökkäysaika varten."

Maailma, vihollisemme tuon maailman mukana, panee merkille kuinka paljon vettä on vierannut padon yli niiden aikojen jälkeen jolloin Hitler ja Mussolini tapasivat kohdata toisensa panssarijunissaan Bremer satamassa ja Euroopan pelosta vapistuneita, päättivät minä viattomana maan he seuraavaksi raatelevat.

Nyt Yhdysvaltain presidentti ja Britannian pääministeri kohtasivat toisensa Ranskan valtakunnan maaperällä ja militarikomentajiensa ja huomatunpimien ranskalaisten kenraalien kanssa päättivät milloin ja kuinka hyökkäysaika.

Vaikka kohtaus sinänsä oli dramaattinen, tilanne itse on vieläkin dramaattisempi. Alttiellisuus, joka on voiton avain, on riistetty akselilta. Ja tulkitsemme millä tavalla tahansa sitä synkkyyttä, mikä ilmenee akselin radiossa ja sanomalehdissä, kieltämättä tosiasia on, etteivät ne olleet synkkiä, eivät tahtoneet olla synkkiä, eikä Gobbels niitä neuvonut synkkyyttä tees-

kentelemään ennen kun akselin sotilaallinen asema oli huonontunut. Jos lisäksi tietäisimme kuinka paljon Saksan armeija uskoo asemansa huonontuneen, joko hetkellisesti tai korjaamattomasti, me tietäisimme kohtuullisella varmuudella josko Saksa kestää vielä toisen talven läpi tämän jälkeen.

Joka tapauksessa Yhdistyneet kansat ovat mitanneet ja puninneet Saksan riittävästi kyttäksenne julistamaan maailmalle, että niiden sotapäätämääränä on kaikkien vihollisten antautuminen ilman ehtoja. Ne kykenivät sisällyttämään Japaninkin siihen siksi kun, kyettyään vähillä voimilla pysäyttämään Japanin voittokulun, ne tietävät kykenevänsä nujertamaan mainitun maan sitten kun liittolaismaiden kaikki voimat kerätään sitä vastaan.

Ilmoitus, että sotapäätämäärämme on vihollisen ehtoita antautuminen, on kauaskantoinen poliittinen päätös. Se koskee kaikkia niitä häiritseviä kysymyksiä, jotka ovat esille tulleet sen jälkeen kun joukkomme astuivat maihin Pohjois-Afrikassa. Casablancan päätöksillä on saatettu Darlanin juttu kokonaan uuteen perspektiiviin samoin kuin Peyroutonin juttukin ja kenraali Girardin ja kenraali de Gaulle problematkin ja ne joistakin virallisista piireistä Washingtonista tulleet vihjaukset, että siellä oli niin mieltuneitä Darlanin "affairiin", että se voidaan ottaa malliksi muistakin Euroopan asiain käsittelyissä.

Casablancan julistuksella puhallettiin riittävä ilmaa unnehtuneeseen ilmakehään. Jos meidän sotapäätämäärämme olisi vähempi kuin vihollisen ehtoita antautuminen, silloin sodan päättyessä me huomaisimmekin olevamme tekemisissä Saksassa jonkunlaisen uudelleen kyllätyksen puoleksi natsilaisen järjestelmän kanssa. Kannattaessamme sellaista järjestelmää Saksassa, se johtaisi meidät tunnistamaan quisingilaisiin järjestelmiin muualla. Vichyn järjestelmän ja puoliksi fascistisiä järjestelmiä kaikissa valloitetuissa maissa. Mutta kun me asetamme Saksan ja Italian ehtoita antautumisen sotapäätämääräksemme, natsilaiset ja fascistit vasallijärjestelmät ovat menettäneet kannatuksensa ja ovat tuomitut ehdottomasti häviämään. Päätöksen vaikutus tunnetaan pian. Kun Euroopan vankina olevat kansat ymmärtävät, että Saksan on antauduttava ehtoita, silloin ne ymmärtävät, ettei niiden maiden tulevaa kohtaloa määrää Saksan kanssa yhteistoiminnassa ollen, vaan ne, jotka ovat sitä vastustaneet.

Päätös on suurimmasta merkityksestä oleva ja eroa suuresti Wilsonin päätöksestä neuvotella rauhaa neljäntoista pöytäkirjoilla. Tällä kertaa vihollisen, joka ei ole osoittanut armoa ja jolla ei ole kunniantuntoa, täytyy olla riippuvainen meidän armeliaisuudestamme ja kunniantunnotamme. Viattomat vihollisten keskuudessa ja vieläpä nekin, jotka ovat rikoksia tehdessään vain totelleet isäntäänsä, ajateltuaan asiaa käsitteivät, että he voivat toivota enemmän ehtoita antautumiselta kuin hämäreperäisiltä sovinnolta.

Valloitetussa ja miehityksessä Euroopassa natsilainen ja puoliksi natsilainen järjestelmä on likvideerattava lain ja järjestyksen välttämättömänä ehtona. Jollei niitä asevoimilla likvideerata, silloin kansan suuttumus tyrannijärjestelmiä vastaan syöksee Euroopan sisällissotaa. Sitä sotaa silloin käy tavallinen kansa, joka on huomannut, että lännen kansanvallat ovat haluttomia, kyyryttömä tai liian heikotahoisia vaatimaan niiden kaikista ensimmäisten kansanvaltaisten periaatteiden noudattamista joiden puolesta sanovat taistelevansa.

Casablancan julistuksella varmaan tulee olemaan virkistävä vaikutus maailmassa.

JUTUSTELUA

Oli väärässä Jonossa

Vasta kaupunkin tullut mies otti paikkansa Jonossa Fall Riverin alakaupungilla tässä ehtaan päivänä luulen Jonossa oljain olevan menossa elokuvateatteriin, mutta kun hän lähestyi jonon etupäässä, hän huomasi, että jonon oltavaa ruokakaupassa. Kauppias sanoi hänelle: "Väärässä Jonossa, muu kalainen", mutta tuossa on sinullekin puoli paunaa uunaa."

Mies sanoi hieman ihmetellessä, miksi jonottajat olivat etupäässä naisia, mutta ei lainkaan asialle sen suurempaa huomiota.

Jos mies sattuisi olemaan suomalaisen ja juoke tästä laajalle levinnyttä Raivaajaa, pyytäisimme häntä, ellei puolta paunansa tarvitse, lähtemään sen tänne Fitchburgiin. Täällä on onnettomien satumien kautta sellaisia kansalaisia, jotka ovat olleet joitakin vuosia kauan etteivät enää muista mitkä voi maistua. Olen varma, että tämä on valmis antamaan tuosta puolipaunasta hyvissä kunnossa olevan auton, oikean marketista vapaan talonkin. Jos jollakin sattuu olemaan kokonainen pauna, yksinlaksella miehellä nimittäin, sillä voi saada melkoisissa varoissa olevan auton itselleen.

Sellaista asioita voi voi matkaan saattaa täällä.

Romua lähetetään takaisin

Tässä metalliromun keräyksen alkua, joka vieläkin jatkuu, monet ovat huomanneet kaikki vähäisestikin metalliesineet, kuten taltuneet hiililamellit, särkyneet ja tarpeettomiksi käyneet avaimet ynnä monet muut hyvikin vähäpätöiset esineet. Niistäkin on sentään karttunut yhteensä melkoisia kassia, mutta kun meidän täytyy kyetä tässä vuonna tuottamaan 97 miljoonaa tonnia terästä niin sitä ei enään saada särkyneistä avaimista eikä taido enään riittää suuremmatkaan esineet romuttajille vaan täytyy löytää uusia. Nyt onkin huomattu, että siellähän sitä romua eninnään on, johon täällä kaikki teräs ja muu metalli lähetetään; ja ei ainoastaan täällä vaan muistakin maista ja jossa sitä tehdään uudestaan romua. Siellä on välin jättänyt rikkoituneita tankkeja, tykkejä ja pienempiä tulasia, autoja, trukkeja jos mikäkalista metalliromua, joka on uudestaan muokattava ennenkuin sitä on mihiinkään. Armeijan romunkeräysosaston johtaja majuri Charles E. Miller parhaillaan harjoittaa kokonaisla paltaloimaa, jota tullaan lähettämään eri-

rintamille kokoamaan romua ja lähettämään sen tänne takaisin uudelleen muokattavaksi ja valmistettavaksi uusiksi sota-aseiksi. Hän sanoo, että kun meidän laivamme vievät merien taakse joukkoja, aseita, muonaa ja kalakalasta tarvikkeita, niin ne joutuvat sieltä palaamaan meidän tyhjinä takaisin. Pohjalastiksi uson olettamaan vettä talleksa sientä talleksa joltain muuta, jolla ei ole mitään taloudellista arvoa. Sillä syytä nyt kun siellä tulee romua ja saksalaiset sekä italialaiset perääntyessään jättävät suuria määriä tätä romua jälkeensä, on aikomus se koota ja lähettää tänne.

Tömenpide tuntuu hyvältä ja kannateltavalta. Oikeastaan ihmettelemme ettei tuota ole ennen huomattu. Siellähän on ehtymättömät romumetallin lähteet, jotka kestävät niin kauan kuin sotatien kestä ja sen jälkeen on jo aikaa ajatella muitakin keinoja.

Tunnuslause kuluvaa vuotena on: Mahdollisimman paljon asetta rintamille merentakaisin maihin, mutta romu takaisin tänne Amerikkaan.

Korotti tarjoustaan

Brasilialainen koleratuuri-sopraano Bidu Sayao saapui New Yorkiin allekirjoittamaan New Yorkin Oopperakomppanian kanssa sopimusta esiintymisestäään mainitussa oopperassa. Kontrakti oli muuten valmiiksi siirretty ja impressario esitti sen laulajattarelle allekirjoitettavaksi.

Juuri kun hän oli allekirjoittamaisillaan kontrahdin, laulajattaren mamma, joka myös oli mukana ja joka ei osannut englanninkielistä, kuiskasi jotakin laulajattaren korvaan bortugalin kielellä, jota Brasilissa puhutaan. Laulajattaren kynä laskeutui alas ja hän sanomatta sanaakaan milään kielellä pudisti vaan päättään kieltävästi.

Impressario luuli, että laulajattari ei haluaakaan allekirjoittaa kontraktia ja ilmoitti, että hän korottaa laulattua palkkiota. Hän taas alkoi kirjoittaa, mutta mamma taas kuiskasi korvaan ja laulajattari puksusti merkittävasti päätään ja impressario taas korotti laulattua palkkiota. Kun näin oli tapahtunut vielä pari kertaa ja impressario vihdoin käsitti, että hän oli tehnyt korkeimman mahdollisen tarjouksen, hän ilmoitti kohteliaasti: "Madamoiella on nyt hyvä ja kirjoittaa kontrahdin alle taikka koko kontrakti raukeaa."

Madamoielle Bidu Sayao yhtä kohteliaasti vastasi, että "kyllähän minä kirjoitan, mutta kun mamma tässä vaan tahtoi tietää, missä täällä on naisten huone."

HOORDAUS ON SAIRAUTTA

Kirj. Joseph Wechsberg

Toukokuun sunnuntai-iltana, 1935, Tšekkoslovakian pääkaupunki, Praha, oli voiton humalassa. Dramaattisen pelin jälkeen Tšekkoslovakian jalkapallojoukkue voitti "voittamattoman" Saksan kahdella ylty vastaan. Juhlamiehiä oli korkealla. Loistavasti valaistu Koruna Automaatti Wenceslaus torin varrella oli tuntekseen saakka täynnä innostuneita jalkapalloilun ihailijoita.

Äkkiä äänestä miesjoukko, musta-valko-punainen nauha haussa, alkoi syöksyä Korunaan, ilmeisesti osin niistä kahdesta tullaanesta saksalaisesta Schlachtermannieristä (käänpöytäseuraajia), jotka olivat tulleet jalkapallojoukon mukana kahdella ylimääräisellä junnalla. Ensiksi nimun on selitettävä, että Koruna Automaatti oli kuuluisimpia Prahan suosituksia ravintoloita. Menelle tehkeille, jotka antoivat suuren arvon hyvälle ruualle, Koruna oli kansallinen instituutio. Yhdellä krunnalla (Koruna), mikä vastasi noin kolme senttiä, siellä sai valita mielestään leppymättömistä ruokavaroista: ruokahalun antaivia, voileipiä, lihoja, salaatteja ja jälkiruokia.

Heiken saksalaiset olivat kuin hämmästyksellä lyötyjä ihmeellisiä ruokia nähdessään. Sitten kukaan ei kirkkua, viili huuto. Saksalaiset menettivät itseliittämättä, ryntäsivät automaattiin, sieppasivat vahvoja kinkkuleikkeliä täyttään itseään kuin kauan näkkinä nähneet ihmiset.

Tšekit katselivat tuota kamalaa gargantuaalista näytelmää ymmällä. Puolta tuntia myöhemmin Korunan oli suljettava ovensa kaikille ruoka ulosmyytyn ensimmäisen kerran historiansa ajalla. Siellä, minne saksalainen heinäsiirkakaluma oli laskeutunut ei ollut "topineikkäkkään" (kynsilaukalla höystettyä leipää) jäljellä.

Narodni avenuilla rosteva teutooni nojasi seinää väteä, kalpeana ja kiipeä. "Sinun ei olisi pitänyt syödä kolmea tähteyä porkkapyörällä ja kaikkea muuta herkkua lisäksi", toveri selitti hänelle. "Sinä et ole tottunut raskaisiin ruokiin."

"Kuinka voisin sivuttaa sellaisen tilaisuuden? Perheeni Leipzigiä kulee kateudesta."

"Miksi et vie ruokaa mukanaasi", sittiin.

"Ja tule vangituksi junnassa hoordamaisesta? Ei, meidän on syötävä se täällä missä ne eivät kykene ottamaan sitä meiltä." Hän kääntyi ystävänsä puoleen. "Los! Voin paremmin. Kokeillaapa toista ravintolaa."

Sen yön ajalla 65 saksalaista tuotiin Prahan sairaaloihin vakavasti sairaina. Tšekit olivat ymmällä. Huhuja oli kyllä liikkunut, että saksalaiset uhraavat veitsiä pyssyihin, mutta kukaan ei sitä uskonut. Tämä tapahtui v. 1935. Tšekkoslovakiassa valittiin rauha ja vapaus ja ruokaa oli runsaasti ja nyt nämä aikuiset miehet raivostuvat hyvän ja ravitsevan ruuan näkemisessäkin. Ne olivat todistuksena siitä kuinka pitkälle natsit olivat menneet voim kanaanuoliin vaihtamisessa. Ne eivät olleet mitään muuta kuin hoordajia — ja Euroopassa hoordaus on aina ollut sodan merkki.

Kukaan Keski-Euroopassa ei ollut unistanut ensimmäisen maailman sodan jälkeisiä näkövastoja. Vielä paljon myöhemmin kun ihmisillä oli edellyksiä ruokaa puutteneen pelko vaivasi ihmisiä ailahtamassa. Mitään ei tulhattu. Minun sukupolveni, liian nuori ollakseen sodassa, yhdisti mielestään viime sodan näiden, hoordauksen ja salakaupan kanssa. Ammottelu oli tehoton.

Perheen ruokkimisessa kyseenalaistettiin alia ja tarmoa. Elämäni muistot siitä soveliaimman hoordaujan säilymisestä.

Tunnetuin hoordaja meidän maapuriutissa ensimmäisen maailman sodan ajalla oli Pau Pazarda, entinen tykistöupseeri, jolle ei annettu rautatunnuksia Venäjän rintamalla. Pazarda sai paljon rahoja "tiskien takaa". Ihmiset sanoivat hän lopulta joutuvan liinaan. Sellaista huomautuksia teki hänestä puoleensa vetävän "roiston" poikasten keskuudessa. Kun hän tarjoutui ottamaan minut mukaansa salaiselle hoordausmatkalleen maaseudulle (hän tarvitsi jonkun syntymään kantaamaan) oin heti tarjouksen vastaan.

Saavuimme raukenteeseen farmitaloon Radotinissa, pienessä Prahan lähellä olevassa kylässä. Ensimmäiseksi näin ladossa professori Altin rakasta-

man Foerster pianon. Olin iloinen että vanha taiteilija säästy sen näkemiseltä. Hän oli melkein murtunut kun oli ollut pakotettu vaihtamaan kalliin instrumenttinsa joulusäkeiksi. Siinä piano seisoi kansi päältä reväistynä, heiniä ja muuta törkyä kielten päällä. Farmitalon tunkahtunut asuinhuone näytti pöytälasista. Siellä oli tauluja, kynsilajalkoja, rikkoutuneita värillisiä lasia, kalliita porsiiniastioita. Farmarit epäilivät rahaa ja vaativat arvoesineitä. Luontaiskauppa oli sääntönä. Farmari istui heikossa rokokootuolissa. Hänen vaimonsa, jollainen päättäväinen nainen, jolla suuri timenttineula pumpulipusen puseronsa rinnassa, tarkasti meitä tylsisti.

"Tarvitsen viisi kiloa jauhoja", Pazarda sanoi. "Toin mitä tahandoitte". Hän avasi pienen sametilla päällystetyn rasia. Siellä oli rautakruunu. En voimut pidettää huudaltusta.

"Suusi kiinni", sanoi nainen minulle. Ja miehelleen: "Nyt sen sait." Farmari nyökkäytti väliäpäntämättömästi ja kiinnitti sen avaimen puseronsa rintaan. Pazarda sai vain kolme kiloa jauhoja. "En antaisi milään viittä kiloa kokomasta romusta," nainen sanoi. En koskaan unohta saaliilimoista, melkein mielipolisista kiltoja Pazardan silmissä kun hän otti pussin.

Kahta kuukautta myöhemmin varkaat murtantuivat Pazardan taloon ja rosvoivat hänen ruokavarastonsa, säkettämät jauhoja ja sokeria, suklaata, kahvia ja kaaki kinkkua. Sanoivat hänen hoordanneen neljäkymmentä paunaa kahvia. Pazarda tuli raivohulluksi. Oli kutsuttava poliisi. Hänet vietiin Bochniceen hulluinhooneeseen. Siellä hän hoordasi ruohoa, kiviä ja likaa korppinsa kummes kuoli vuosia myöhemmin.

Hoordaus ja ruuan salakauppa rikkoivat kaiken luokkatietoisuuden ja traditiot. Ihmiset, sattuimalta tavatessaan toisensa salakaupassa, häpesivät katsoa toisiaan. Moraalin sortuminen oli kauhistuttavaa. Pikkäaikainen ystävyys päättyi kun ystäville ei salainen "lähde", jota eivät äänisseet. Kunniallisten kansalaisten oli liehitettävä kyseenalaista raketeeraajia. Saaliinhimo rikkoivat luokkarajat.

Monet hoordajat joutuivat kiinni. Jsenka-nimisen lesken antoivat kaiteelliset naapurit ilmi ja hänet vangittiin. Toinen nainen hoordasi setelirahaa siihen asti kun ne menettivät arvoansa. Perheen emännät panivat talteen villapukuja ja koot soivat ne. Naiset pudottelivat paperipusseja, joissa oli sokeria ja suola ja niiden sisältö sekoittui. Kadun toisella puolella asuvat Marnekit hautasivat hoordamaansa sokerin kellariin. Vesiputki rikkoutui ja kellari täyttyi vedellä. Ja tri Kolar sijoitti kaiken rahansa maipulverisiin ja meni varikkoon kun tuoreita maipoa impoiteerattiin Unkarista ja hinta laski. Varsia jälkeenpäin monet hoordajat ostelivat ruokaa varastoon vaiikka kaikkea oli saatavissa. Se oli eräänlaista maniaa, josta jotkut eivät koskaan parantuneet.

(Jatkuu.)

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Valtiomme menoarvio.

Kuvernööri Sumner Sewall esitti keskiarviokona tulo- ja menotilaston seuraavaksi kaksivuotiseksi tilikaudeksi. Valtion tulojen siinä arveellaan olevan kolmea miljoonaa dollaria pienemmät seuraavina kahtena vuotena kuin mitä ne olivat edellisenä kaksivuotiskautena. Tilivuodeksi 1943-44 kuvernööri esittää \$11,997,483 ja tilivuodelle 1944-45 \$12,110,127.

Tunnustaessaan sen kriittisen tilanteen, mikä vallitsee valtiomme koulujärjestelmässä, missä tuhannet opettajat ovat menneet työttömiksi, valtion tulojen siinä arveellaan olevan kolmea miljoonaa dollaria pienemmät seuraavina kahtena vuotena kuin mitä ne olivat edellisenä kaksivuotiskautena. Tilivuodeksi 1943-44 kuvernööri esittää \$11,997,483 ja tilivuodelle 1944-45 \$12,110,127.

Sellaisten opettajien, jotka saavat alle \$750 vuodessa, palkankorotuksiin käytetään puoli miljoonaa dollaria kumpanakin vuotena, jotka rahat otetaan arviotusta ylijäämästä. Samoista lähteistä otetaan \$297,657 opettajien eläkerahastoon.

Kuvernööri myös ehdottaa, että kasaantuneista ylijäämistä luovutettaisiin \$949,556 eläkerahastoon, johon lainlaattajakunnat ovat vuodesta 1933 laininlyöneet valtion osuuden luovuttamisen.

Budjettisanomassaan kuvernööri suositelee vanhuusavustuksen korottamista ottamalla huomioon kohonneet elinkustannukset, joka korotus saadaan tupakkaverotuksella, josta tulot ovat olleet suuremmat kuin aluksi arvioitiin.

Siviilipuolustukseen ja hätätilarahastoon esitetään \$300,000 luovuttamista. Ylijäämistä ehdotetaan luovutettavaksi miljoona dollaria sodan jälkeisen ajan suunnittelurahaston muodostamiseen.

Kuvernöörimme esittämät budjetit on \$600,000 pienempi kuin edellisen kaksivuotiskauden. Viime kesäkuussa päättyneen tilivuotena valtion ylijäämärahasto paisui \$2,070,000 ja ensi kesäkuussa päättyvänä tilivuotena sen arveellaan lisääntyvän \$1,800,000.

Saivat takamaksuja.

South Portland Shipbuilding Corporationin läntisen jaardin enemmän kuin 200 vahia sai ensimmäiseksi takamaksunsa siitä \$4,800,000 rahastosta, joka on tulevasta telakan työläisille. Tämä takamaksu edustaa viime toukuussa hyväksytyn palkkatalaan, jota ei ole saatettu voimaan ja työläisille maksetun palkan välistä eroavaisuutta. Maritime komissioni ja solatyövaltuutajat eivät kysymyksessä olevaa palkkatalaa ensin hyväksyneet ja vasta kuukausia kestäneen neuvottelun jälkeen hyväksyivät sen muutamia viikkoja sitten. Shekien suuruus American Federation of Laborin edustajan, Bernard Ezbayan, lausunnan mukaan vaihtelee \$175 ja \$375 välillä. Toisetkin työläiset saavat takamaksunsa lyhyen ajan sisällä.

Maritime komissioni ahtaalla.

Californialainen republikaanien kongressimies Welch puhussaan edustajahuoneessa keskiyökoona lausui, että Maritime komissioni on laininlyönyt South Portland Shipbuilding Corporationille annettujen laivain rakennusrakkin peruttamisen, jota kongressin edustajahuoneen kauppalavastovaltuutusta viime marraskuussa suositeli. Samalla Welch syytti komissionia kykenemättömyydestä ja tuhlaavaisuudesta. Siihen viittaa se valitella valanne mikä mainitulla telakalla vallitsee.

Paikallisia autojen registereusvirastoja järjestetään.

Välttääkseen viime heiken kiireen ja tungoksen autojen registreerausessa, mikä on toimitettava maaliskuun 1 päivään mennessä, valtiotihteri keskiyökoona ilmoitti perustetun tilapäisiä registreerausvirastoja eri osiin valtiota.

Portlandin piirissä eri paikkakunnilla autoja registreerataan seuraavasti:

Bridgtonissa helmik. 8 p.; Brunswickissa helmik. 9, 10 ja 11 p.; Biddefordissa samoina päivinä; Wellsissä helmik. 15 ja 16 p.; Kitteryssä helmik. 15, 16, 17 ja 18 p.; Sanfordissa 22—27 välisellä ajalla, South Portlandissa 22 ja 27 välisellä ajalla ja Westbrookissa helmik. 17 ja 18 p.

Auburnin piirissä: South Portlandissa helmik. 8 ja 9 p.; Rumfordissa helmik. 10, 11 ja 12 p.; Farmingtonissa helmik. 15, 16 ja 17 p.; ja Livermore Fallissa helmik. 18 ja 19 p.

Rocklandin piirissä: Newportissa helmik. 1 ja 2 päivä, Skowheganissa helmik. 3, 4 ja 5 p.; Watervilleissa helmik. 8, 9, 10 ja 11 p.; Bellastissa helmik. 12 ja 13 päivä ja Bathissa helmik. 15, 16, 17 ja 18 p.

Bangorin piirissä: Dover-Foxcroftissa helmik. 8 ja 9 p.; Oldtownissa helmik. 11 p.; Bucksportissa helmik. 12 p.; Ellsworthissa helmik. 15, 16 ja 17 p.; ja Bar Harborissa helmik. 18 ja 19 p.

Presque Islen piirissä: Van Burenissa helmik. 8 ja 9 p.; Madawassassa helmik. 10 p.; Fort Kentissa helmik. 11, 12 ja 13 p.; Pattonissa helmik. 15 p.; Island Fallissa helmik. 16 p.; Houltonissa helmik. 17, 18 ja 19 p.; ja Cariboussa helmik. 22, 23, 24 ja 25 p.

Caleain piirissä: Danfordissa helmik. 10 p.; Millinocketissa helmik. 11 p.; Lincolnissa helmik. 12 p.; Eastportissa helmik. 15 p.; Lubeconissa helmik. 16 p.; Cherryfieldissä 17 p. ja Machiasissa helmik. 18 ja 19 p.

Intiaamien edustaja ottanut paikkansa lainlaattajakunnassa. Samuel J. Dana, 49 v. intiaani-

Varamme yli
\$1,500,000.—Varamme yli
\$1,500,000.—

Hyviä Kiinnityslainoja Olemme tilaisuudessa Jatkuvasti Myöntämään Alhaisella Korolla. Käyttäkää Tilaisuutta Hyväksenne!

Työläisten Luottoyhdistys

(Workers' Credit Union)

Oskari Tokoi, President

John Suominen, Treasurer

48 Wallace Ave.,
FITCHBURG, MASS.

Puhelin 5000

Ylijäämä yli
\$150,000.—Kiinnityslainain
korko 5%

Ostakaa U. S. WAR SAVINGS BONDS

Hinta nyt \$18.75, joka lunastetaan \$25.00 määräaikana

NATSIEN USKOMUKSET JA TEOT

Kymmenen vuotta kuolemaa ja hävitystä.

Kymmenen vuotta sitten, tammikuun 30 p. 1933, tuli Hitleristä, vilpillisestä Saksan kansallaisesta Valtakunnankansleriksi. Siitä päivästä lähtien ovat Hitler ja hänen voimakkaat ja keinoikkaat kängsterit käyneet sotaa koko ihmisirotta vastaan.

Natsien puoluejohtajat, armeijan valtopoliitikot ja ne jäsenkoneet, jotka myivät perintöoikeutensa, yhtyivät kängsterien toteuttamaan veriset kunnianhimoja ja hävittämään kaikki, jotka heitä vastustavat. He lähtivät käsittelemään muita ihmisiä omaksi henkilökohtaiseksi hyödykseen. Heidän sairaaloineen, vankilainaan ja rikkaudenhimoisena suunniteltiin hirvittävä rekordin siveettömästä, barbarimaisesta, ruokottomasta antautumisesta vilpilleen.

Kymmenessä vuodessa he kasvattivat kokoon sen tekijönsä kaamean luettelon, joka edustaa totalitaristien käsitteiden toimeenpanoa: "Uutta järjestelmää", joka asettaa tyrannisuuden suunnitelman kotoisen edistykseen tilalle.

Kaikki mitä natsit ovat tehneet ja mitä tänäpäivänä tekevät, on välitöntä seurausta siitä mustasta filosofiasta, jonka pääperusteen on tavallisen ihmisen halveksiminen. Koko kymmenen vuotta kestänyt natsismi kuuluu kiinteästi yhteen. Yksityiset teot ja julmuudet, hirmuisia jo itsestään, ovat siitä kaameampina, kun ne nähdään osana suunnitelmallista ohjelmasta.

Seuraava paljastaa natsien luon tteen, teorioita ja käytäntönsä:

edustaja Mainen lainlaatikunnassa, istui keskiviikkona edustajahuoneon istumella no. 5, jolla ennen istui eversti William E. Southard, Bangorissa, jonka alaisena Dana palveli Ranskassa ensimmäisessä maailman sodassa. Edustajahuoneon puhemies Richardson kiitteli Danaa, joka menetti aikeen jalkansa taistelusta, palveluksesta maallensa. Dana edustaa Passamaquoddy indianiheimoa. — Navvy.

1. Teoria. On mukavampaa hävittää perinrohin pienet kansat kuin varata heitä varten.

Käytäntö:
(a) Kahden vuoden sodan ajalla on 400,000 Jugoslavia kylmäverisesti murhattu.

(b) Kreikassa, maassa, jonka asukasluku on yhtä suuri kuin New Yorkin kaupungin, kuolee joka päivä enemmän kuin 1,000 — nälkään.

(c) Ruokaa Belgiassa oli viime talvena niin niukasti, että rotia tapettiin ja myytiin 20 frangista.

(d) 182,000 puolalaista on mestattu tai kuollut keskitysleirillä.

(e) Juutalaisten luku, jotka natsit ovat joko murhaneet tai muuten hävittäneet, on Euroopasta saapuneiden tietojen mukaan 1,500,000 ja 2,000,000 välillä. Hitler lupasi, ettei jätä yhtään juutalaista Euroopan ulkopuolelle.

(f) Juutalaisten ajettiin maanpakoon tai panttiin orjatoihin Saksan rajain sisällä kahtena ensimmäisenä vuotena sodan ajalla.

2. Teoria: Ihmiset ovat aivan kuihlamia, joita voidaan kuihluttaa sinne, missä niitä tarvitaan.

Käytäntö:
1½ miljoonaa puolalaista ja juutalaista ajettiin maanpakoon tai panttiin orjatoihin Saksan rajain sisällä kahtena ensimmäisenä vuotena sodan ajalla.

3. Teoria: Arjalaisiin kuulu-
mattomat ihmiset on alennet-
tava orjien asemaan ja
henkisyteen.

Käytäntö:
(a) Rotuerottelu: avioliitto
avioliitto puolalaisten ja saksalaisten välillä on kielletty. "Ei kukaan puolalainen voi olla tasasuhteissa saksalaisen kanssa."

(b) Oikeus: oikeuskuulustelu
lautakunnan edessä on Tšekkoslovakiasa lakkautettu. "Tšekit eivät ole soveliaita lautakuntien jäseniksi."

(c) Koulukasvatus: korkeat
koulun ja collegien opetus on lakkautettu Puolassa ja Tšekkoslovakiassa.

Länteläisen pikapiirtoja Suur-New Yorkista

Turvallisuusmenetelmät ja varokeinot eivät vielä saa riittävän suurta huomiota osakseen Yhdysvaltain työmailla, sanoo new-yorkilainen eversti John Stillwell kansallisen turvallisuusneuvoston kokouksessa Chicagossa tammik. 21 p:nä Eversti Stillwell on maininnut turvallisuusneuvoston puheenjohtaja ja New Yorkin valtiosta toimivan suuren Consolidated Edison Co:n varapresidentti. Jokaista sataa työmiestä kohden, jotka menettävät henkensä tapaturmaisesti Yhdysvalloissa, Saksassa kuolee vain 36 ja Japanissa 21, selitti Stillwell. Puolet näistä kuolehtavien tapaturmien uhrista joutuneista työläisistä Yhdysvalloissa on sotatöissä työskenteleviä. Stillwell painosti, että teollisuuslaitosten omistajien apua tarvitaan jos tapaturmien lukua mielletään vähentää. Ellei sitä saada hallituksen täytyy käydä asiaan käsiin, sanoo Stillwell, mutta se ei ole suotavaa "yksityistomistuksen kannalta katsottuna. "Kuten enemmän valtaa hallitus saa nykyisen tilanteen vallitessa, turvallisuus- tai muihin tehtäiden asioihin nähden, sitä vaikeampi sitä on saada sitä pois sodan loputtua.

Yhdysvaltain teräskorporatioin johtokunnan puheenjohtaja William A. Irvin, joka puhui samassa tilaisuudessa, sanoo Amerikan olevan — Etelä-Amerikan Chilea luonnottoman — kaikista huolimattomimman maan maailmassa kun yleiset turvallisuusmenetelmät tulevat kysymykseen. Ja hän sanoi Chicagon seudun tässä maassa olevan sen, jossa ollaan enimmänsä.

4. Teoria: Uuden järjestelmän talousoppi säätää työn ja turvallisuuden maailmalle.

"Saksan voiton jälkeen ei Euroopassa ole työttömyyttä." Käytäntö:
(a) Tällä tavalla siinä tehdään. Sen jälkeen kuin sota alkoi, on 5,200,000 työläistä otettu pakolla tai valheellisilla selityksillä ulkopuolelta valtakunnan rajoja orjatyöläisiksi Saksan tehtaisiin tai maanviljelykseen.

(b) Hollannissa myydään keskitysleirillä kuolleiden hollantilaisien tulkia omalle 25 guldenista.

(c) Böhmissä ja Mähissä on työläisillä 12 tunnin työpäivä tehtaissa Hitlerille tuotetta valmistamaan.

5. Teoria: Kristillisyyden täytyy hävitä.

(a) "Kristinusko on saman arvoisen kuin kommunismi." (b) Kymmenet käskyt ovat uudelleen palauttaneet ihmiskunnan alhaisimpiin vaihtoihin.

(c) "Paha häviää, hyvä jää." Sen syyn tähden täytyy katolisen kirkon joutua perikatoon."

Käytäntö:
(a) Salzburgissa poltettiin tuhansia uskonnonkirjoja yleisellä torilla.

(b) Puolassa on 80 pros. pappeista deportoerattu keskitysleirille Saksaan.

(c) Kaikki uskonnolliset puheaineet ja palvelukset on kielletty Saksan kotimaisessa radiossa.

(d) 20,000 katolista koulua on Saksassa lakkautettu toiminnasta.

6. Teoria: "Vallalaisten rotujen lapset on opetettava palvelemaan hallitsevaa rotua.

Käytäntö:
Eri osista Serbia keräsivät saksalaiset 100,000 lasta ja pakkoittivat ne marssimaan Saksaan, syöttämään heille ruokaa juuria ja antaan heidän joutua vetä saastetuista nevoista. Matkasta oloon jääneet sijoitettiin työleirille ja heille opetettiin, että he kuuluvat alempaan rotuun, jonka täytyy palveleva Saksaa.

7. Teoria: Hallitsevan rodun intressit ovat yllä.

Käytäntö:
(a) Saksalaisilla täytyy olla hyvä ruoka. Ranskassa, mistä juutalaisittain viedään ruokavaroja joka päivä Saksaan, on koko kansa vaarassa ravinnon puutteen vuoksi. Belgiassa enempi kuin puolet koululapsista koulupöydissä menevät koulun ulkopuolelta. Puolassa ovat lapset joutuneet katoamaan puojan ja kuolleitten eläinten nahkoja.

(b) Belgiassa on tuomittu kuolemaan kaksi vanhaa miestä, 75 v. ja 69 v., siitä että he olivat antaneet ruokaa ja suojaa brittiläisille lentäjille. Kymmenen vuoden ikäinen poikanen, jota saksalainen sotamies potkasi huusi, "Lähtäkää pois." Sotamies ampui pojan kuoliaaksi.

takapajulla varokeinojen noudattamisessa. Hän selitti Yhdysvalloissa loukkaantuvan tapaturmaisesti noin 4,000,000 työläistä vuositte, ja noin 250,000 kuolevan tai jäävän pysyvästi työkyvyttömäksi.

Kansallisen turvallisuusneuvoston toimesta on aloitettu valitussuunnitelman toteuttaminen turvallisuuskeinojen merkityksestä tehtaissa ja työmailla. Teollisuuslaitoksilta kerätään siihen tarkoitukseen \$5,000,000.

Maamme pääkaupungissa valitseva asuntopula alkaa pian vaikuttaa heikentävästi kongressimiesten ja muidenkin lainlaadinnallisen työn tekijäin hokkuuteen ellei sen lieventämissä tehdä jotakin. Tämä seikka lausuttiin perusteluna eräissä kongressille esitetyssä päätöslauselmassa, jossa esitettiin, että Setä Samuli itse rakennuttaisi pääkaupunkinsa vähintään parin miljoonan dollarin arvosta apartementtitaloa. Varat siihen tarkoitukseen esitettiin hankittavaksi yleisestä sota-asutokasasta (War Housing Fund), ja vuokrat järjestettäväksi sellaiselle tasolle, että talojen rakentamiseksi lainattu summa voitaisiin maksaa takaisin 35 vuoden ajalla. Moni kongressimies kuului olevan pakotettu palauttamaan perheensä takaisin kotipaikkakunnalleen kun ei löydy Washingtonista asuntoa, eikä voi ostaa tai rakennuttaa kun ei tiedä miten kauan äänestäjät häntä siellä pitävät.

Liittöhallituksen hintasäännösten telyviraston virkailijat kävivät tammikuun puolivälissä tutkimassa lihanhintoja New Yorkin liha kauppoissa. Saivat selville, että suurin osa liha kauppoista, joilla vielä oli lihatuotteita tarjolla kauppoissaan, olivat unohtaneet n.k. "kattohinnot" ja myivät lihaa 10—15 senttiä paunaa kohden korkeammalla hinnalla kuin yllämainittu virasto oli määrännyt. Kun heitä kysyttiin miksi niin tekevät, sanoivat käsitteensä, että "kattohinta" koskee toisen luokan lihaa, jota heillä ei satu sillä kertaa olemaan, ja ensimmäisen luokan lihaa ovat pakotettuja perimään suoremman hinnan. Muutamat olivat sille hetkellä muistaneet, että heillä sittenkin oli jääkaapissa "toisenkin luokan" lihaa, jota kävivät hakemassa ja tarjosivat "kattohinnalla." Tutkimuksen tuloksena on nostettu kanteita kymmeniä liha kauppoita vastaan.

Reynolds-yhtiön myynnit v. 1942 olivat \$30,212,044, eli suuremmat kuin milloinkaan ennen yhtiön historiassa. Myynnit olivat yli miljoonan dollarin jokaisella vuoden kalenteripäivä kohden. Myyntien lisäksi edellisen vuoden myyntien verrattuna oli \$46,191,931.

Puhdasta "ansiota", senjälkeen kun kaikki verot ja vähennykset oli poistettu, jäi yhteensä \$19,860,231, eli \$1.98 jokaista osaketta kohden. Osakkeiden lukumäärä kuuluu olevan 10,000,000.

Tämä saavutus v. 1942 ei ollut niin hyvä kuin edellisenä vuotena, jolloin yhtiön netto-ansainta oli \$23,239,386, eli \$2.32 osaketta kohden.

Nettovoiton pienentymiseen viime vuodelta selitettiin olleen kaksi pääasiallista syytä: tupakkaliikkeen hinnan nousuminen sekä verojen lisääntyminen. Vuodelta 1942 yhtiö joutui maksamaan veroja kaiken kaikkiaan \$24,802,818, joka summa oli \$6,310,329 suurempi kuin veroihin meni v. 1941.

Reynolds-yhtiö on yksi maamme suurimpia, mutta löytyy muitakin tupakkayhtiöitä, jotka karttavat hallitukselta veroja samalla kun siinä sivulla ansaitsevat itselleenkin vähän voittoa.

Varakkaamminkin kansalliset lahjoitukset huomattavia summia Venäjän hyväksi kerättyinä v. 1942, jolloin siihen tarkoitukseen kertyi tässä maassa yhteensä \$9,142,204. Vuoden alussa oli päämääräksi asetettu 6 milj. dollaria, joten se tuli ylityttyä huomattavalla summalla.

"Jokainen lahjoitus tähän kasnaan oli yksityinen ystävyyden osoitus", sanottiin siitä New York Times-lehden kirjoituksessa, jossa kerrottiin tästä päämäärän ylittämisestä Venäjän lähteläisten avustamiseksi.

— Länteläinen.

WORCESTER, Mass.

Kansanvaltaisen väen kokousuutisia.

Lincoln Sq. Haaliyhdistyksen ja ASKL Worcesterin osaston vuosikokoukset pidettiin kahtena päivänä, 19 ja 26 päivän iltoina Belmont haalissa.

Kokouksissa kuultiin ja hyväksyttiin molempien järjestöjen tilin ja toimintakertomukset ja vapautettiin tilivelvollisuudesta. Johtokuntaan josta 4 jäsenistä on sääntömääräisesti aina vuosikokouksessa erovuorossa, tulivat valituiksi John Liukkonen, Lempi Lehto, Aarne Rauma, John Kanen ja varalle Henry Saari. Tilintarkastajiksi John Korpi ja Edw. Saari, varalle Otto Davis ja Sirkka Liukkonen. Entiset jäsenet näyttämökomiteassa ja agitatorikomiteassa pitävät paikkansa edelleen. Raivaajan pääasiamiehen tehtävistä Nikolai Hallila vapautettiin pyynnöstä, omien asiallisten syiden perusteella. Tätä vastuunalaista ja tärkeää toimintaa hoitamaan valittiin John Kanen. Muut entiset asiamiehet jäivät tehtäviinsä. Pöytäkirjan tarkastajiksi nimettiin Sirkka Liukkonen ja John Korpi. Lopuksi jatkettiin työkokouksessa hyväksyttiin osaston jäseniksi Olga Saarikoski ja William Saarikoski ja kutsuttiin toimintaan, luettiin kirjeitä, merkittiin muistuihin ja vastattiin Raivaajan yhtiökokoukseen osaston edustajana menee John Kanen, varamiehenä Nikolai Hallila. Kokous on 20 p. helmikuuta, Raivaajan talilla, Fitchburgissa.

TE NAISET JOTKA KÄRSITTE Kuume- ja kuumaköyhyydestä

Jos kärkeä kuumaköyhyydestä, tunnettu huumaus, kärkeä "opidatimililayykyä", olette heikko ja hermostunut — seurakunta nauttii twallista "keski-ikä" aiheuttamista vaikeista — kokekaa Lydia E. Pinkhamin Vegetable Compoundia. Se on auttanut tuhansia ja tuhansia naisia vapautumaan sellaisista kuumaköyhyydestä. Seurakunta nimillä on olemassa olemassa. Pinkhamin Compound on koettamien arvoista.

taan, jotka nyt voivat menettää kiskomansa ylimääräiset voitot sakkoina hallitukselle.

R. J. Reynolds Tobacco Company oli ensimmäinen tämän maan suurimmista tupakkayhtiöistä, joka antoi julkisuuteen lausunnon viime vuoden liikevaihdostaan. Se julkaistiin New York Times-lehden finanssi-asiain osastolla ja muuttamat lainaukset siitä voivat olla kiintoisia tupakkamiehille.

Reynolds-yhtiön myynnit v. 1942 olivat \$30,212,044, eli suuremmat kuin milloinkaan ennen yhtiön historiassa. Myynnit olivat yli miljoonan dollarin jokaisella vuoden kalenteripäivä kohden. Myyntien lisäksi edellisen vuoden myyntien verrattuna oli \$46,191,931.

Puhdasta "ansiota", senjälkeen kun kaikki verot ja vähennykset oli poistettu, jäi yhteensä \$19,860,231, eli \$1.98 jokaista osaketta kohden. Osakkeiden lukumäärä kuuluu olevan 10,000,000.

Tämä saavutus v. 1942 ei ollut niin hyvä kuin edellisenä vuotena, jolloin yhtiön netto-ansainta oli \$23,239,386, eli \$2.32 osaketta kohden.

Nettovoiton pienentymiseen viime vuodelta selitettiin olleen kaksi pääasiallista syytä: tupakkaliikkeen hinnan nousuminen sekä verojen lisääntyminen. Vuodelta 1942 yhtiö joutui maksamaan veroja kaiken kaikkiaan \$24,802,818, joka summa oli \$6,310,329 suurempi kuin veroihin meni v. 1941.

Reynolds-yhtiö on yksi maamme suurimpia, mutta löytyy muitakin tupakkayhtiöitä, jotka karttavat hallitukselta veroja samalla kun siinä sivulla ansaitsevat itselleenkin vähän voittoa.

Varakkaamminkin kansalliset lahjoitukset huomattavia summia Venäjän hyväksi kerättyinä v. 1942, jolloin siihen tarkoitukseen kertyi tässä maassa yhteensä \$9,142,204. Vuoden alussa oli päämääräksi asetettu 6 milj. dollaria, joten se tuli ylityttyä huomattavalla summalla.

"Jokainen lahjoitus tähän kasnaan oli yksityinen ystävyyden osoitus", sanottiin siitä New York Times-lehden kirjoituksessa, jossa kerrottiin tästä päämäärän ylittämisestä Venäjän lähteläisten avustamiseksi.

— Länteläinen.

Huomiota ansaitsevana tapahtumana saimme nähdä, että 30—40 eri-ikäistä nuorukaista halusivat pyrkiä järjestäytymään osastomme jäsenyyteen. Heidän puheidenään esiintyi William Mansfield. Nuorten aloite tuntuu asialliselta ja selvältä tarkoitukselta orkanisoida ne johonkin tarkoitukseen, että ei n.s. "kapakka-elämä" vedä heitä puolelta. Nuorille annettiin huomiot ja odotetaan heidän toimintansa nousua.

Kuten kansanvaltaisen ja parlamentaarisen tapa vaatii, ASKL edustajat paikallisen entisen Suomi-Apu komitean jäsenet alistivat edustuksensa nykyisellä Amerikan Punaisen Ristin juhla järjestävässä yhteiskokouksessa osaston kokouksen päättäväksi. Kokous on toinen täyden kannatuksen edustajille ja luovutti vapaasti kuten aina ennenkin, Belmont haalin maalisuuskuussa 7 päivänä suunniteltua avustajahuonaa varten. Osaston edustajina mainittuina komiteassa ovat John Korpi, Toivo Ilanen ja Nikolai Hallila.

Paikalliset Raivaajan tilaajat;

Raivaajan pääasiamiehenä Worcesterissa tulee tästä alkaen olemaan John Kanen, 8 Linwood St. Hän tulee hoitamaan toimiaan vapautuneen Nikolai Hallilan asiakkasluetta. Huomatkaa, ne henkilöt, jotka ovat vielä asiassa kesken entisen kanssa, seilitävät ne hänelle.

Entinen pääasiamies kiittää kaikkia asiakkaitaan hyvästä yhteistyöstä ja toivoo, että he luottamuksella otatte palveluksen tulevalta asiamieheltä John Kanelta. Allemerkinnyt toimii kohtaltaan n.s. välisiamiehenä tarpeen vaatiessa asiakkaiden ja pääasiamiehen välillä. Asiamiespiirissä hoitavat edelleenkin Henry Ilonen ja John Korpi Kiittolisuudella, Nikolai Hallila.

Iloiset läheistämme

Belmont haalissa lauantaina illalla, N.s. Toisen ryhmä lopetti

Suomenkielinen Radiosaarna Detroitissa, Mich.

JOKA TIISTAI-ILTA KLO 9.15

Asema WJBK - 1940 m.

Puhujana pastori Niilo Tuomenoksa

Ensimmäinen lähetykset tiistaina helmikuun 2 p., klo 9.15 ill.

Asema kuuluu melkoisen laajalle Detroitin ympäristöönkin

on sama kehoitus, se kuuluu meille suomalaisillekin. Komitea päätti järjestää lähetyksiä 4 eri tilaisuutta, nimittäin Raittiustalolle, Työväentalolle, Lähetytkirkkoon ja Lutheriläiseen kirkkoon. Näihin tilaisuuksiin varataan ohjelmaa ja puhujia, jotka selostavat tilannetta ja myöskin myydään sotabondia ja -stämppejä. Näistä tilaisuuksista ilmoitetaan enempitönnempinä, kun ehtivät asiat järjestäytyä. Näiden ohjelmallisuksien yhteyteen järjestetään hyviä kahvitarjoiluita. Tulot annetaan Amerikan Punaisen Ristin rahastoon. Punaisen Ristin leikkaukseen tulemaan ehkä alkupuolella maaliskuuta Maynardin kauppalan osuus tulee ehkä \$2,500—\$3,000. Viime vuonna oli osuutemme \$1,400. Vaatimus koko valtakunnalta viime vuonna oli \$50,000,000 ja tämän vuoden pyyntö on \$125,000,000. Siis tuntuu ero. Me suomalaiset olemme aina osanneet ylittää, niin nytkin teemme. Seuraavissa kirjoituksissa enempi selostuksia tilaisuuksista ja saavutuksista.

Kolmas ryhmä
on päättänyt toimintasuunnitelman jo aluksi. Joka torstaina on n.s. peli-ilta ja tarkistuskokous on aina ennen peliä, eli klo 7. Kaikkia ryhmän jäseniä kehoitetaan ottamaan osaa kokouksiin ja toimintaan.

Lincoln Square haaliyhdistyksen ja ASKL osaston
uuden ja vanhan johtokunnan yhteisessä kokouksessa tuli virat jaetaksia seuraavasti: Lincoln Sq. Haaliyhdistyksen puheenjohtajana John Kanen, varamies Frank Lehto; rahastonhoitajana Olli Nousiainen; kirjuri Lempi Lehto. Muina johtokunnan jäseninä Aarne Rauma, Jussi Liukkonen ja George Sandholm.

ASKL osaston virkailijat:

Puheenjohtajana John Kanen, varamies Frank Lehto, kirjuri Lempi Lehto, rahastonhoitajana Aarne Rauma, rahastonkirjuri George Sandholm, jäsenkirjuri Jussi Liukkonen ja järjestäjänä Olli Nousiainen. — Niku.

Viimeisestä

Worcesterin Suomalaisen Kansallistoimikunnan vuosikokouksen kirjoituksessani jäi mainitsematta, että samassa vuosikokouksessa valittiin Kansallistoimikunnan tilintarkastajiksi Sulo Huhtanen ja E. W. Niemi. Nämät tarkastavat Kansallistoimikunnan viime vuoden tilit. Tilikirja ja kuitit osoittivat, että tilit olivat hyvin hoidetut, joten Kansallistoimikunnan rahastonhoitajalle, Mrs. Alma Rämppä, myönnettiin kiittolisuudella tili- ja vastuuvapaus. Myöskin rahastonhoitaja Mrs. Alma Rämppä esitti kokoukselle viime joulukuulla pidetyn Suomen itsenäisyysjuhlan tulot ja menot. Tämä raportti hyväksyttiin.

Seuraava Kansallistoimikunnan kokous pidetään Mr. ja Mrs. William Alasen kodissa sunnuntai-iltana helmikuun 14 p., alkaen klo 3 i.p. — E. W. N.

MAYNARD, MASS.

Kauppala virkailijain vaali on kohta ovelle, mutta kuulemasta, että rauha on kyläissämme poliittikkaan nähden. Työt ovat kiireelliset ja palikat tyydyttävät, ei välttetä pienipalkkaisista viroista. Kauppalaan äänestäjien tulisi siitä ottaa vaalit huomioon, ei olla välinpitämättömiä niille nähden. Koko kauppalan valtuuston jäsenet 3 luvultaan tulemaan valitsemaan. Kuulemani mukaan pitäisi kaikkien entisten pyrkivien uudeleen virkoihin. Tuntumukseeni mukaan on valtuuston jäsenet hoidaneet tehtävänsä koko lailla hyvin, että en ainakaan ole kuullut suuria valituksia virkojensa laiminlyönnistä. Kauppalaan veronkattaja, joka kuoli ennen joulua, hänen tilalleen on pyrkijöitä ehkä useita. Palkkaa kantaa tästä työstä viraan saaja \$1,500 vuodessa. Suomalaisia virkoihin pyrkijöitä tuskin ilmenee. Äänestäjät seurakkaa asiain kulkua kylämme lehtien avulla ja riennetään äänestämään parhaita miehiä virkoihin, oma ja kylämme hyvinvointi meitä siihen velvoittaa.

Viime syksynä myöhään nimetty sotabondikomitea, johon kuuluvat J. Laurila, Benhard Hallila, Arvo N. Rivers, Charles W. Mänty, Albert Hendrickson ja John Nokelainen, pitivät kokouksen J. Laurilan kodissa t.k. 25 p. iltana. Tässä kokouksessa päätettiin ruveta tositoimeen suomalaisia asustelee koko suuren lukumäärä kyläissämme, jonka koko asukasluku on tuskin yli 7,500. Meitä suuren lukumäärämme tähden pidetään tarkeimalla mitä me toimimme ja mitä jätämme toimittamatta. Suomalainen työväestö, joka tekee työtä tehtaissa, osallistuvat sotabondien ostoon ehkä jokainen, mutta paljon on kansalaisia, jotka tehtaasta ja niidenkin velvollisuus on tulla rukoamaan ja auttamaan hallitusta tänä erittäin vakavana aikana. Te kuulette avatessamme radiota, koska vaan kehoituksen, että ostakaa sotabondia. Kaikkien saannomalehtimöitusten yhteydessä

GARDNER, MASS.

Suomi Halliin kaikki lauantaina

Siellä suoritetaan ohjelmaa, tanssintaa.

Gardnerin osuustoimintaväki on järjestänyt tämän viikon lauantai-illaksi, tammikuun 30 päiväksi arvokkaan ja virkistävää illanvetoa Suomi Halliin.

Ja tuo tilaisuus on kaikin puolin vapaa — ravintolakin, joten ei sitä sopisi sivuuttaa kenenkään. Osuustoimintaväki täällä harvoin järjestää tilaisuuksia, mutta silloin, kun se niitä järjestää, ne ovat tavallisesti vapaita ja niin tänäkin tilaisuus on. Ei kukaan ole kuokkavieras, vaan kaikki ovat tervetulleita, sanovat tilaisuuden järjestäjät.

Louis Glad, tälläkälän osuustoimintaväen keussanaseman hoitaja, tervehtii yleisöä ja juhlapuhujana saadaan kuulla Sävle Syrjällä, osuustoimintaväen valituista valistustyöntekijä. — "Vaasan Eemeli" esittää elokuvia Suomesta ja Gardnerin metsästyksen ja kalastusklubin toiminnasta ja Hakalan Franklin orkesteri, joka soittaa tervetuloisotton, soittaa ravintolavälilajan jälkeen tanssia.

Tulokapas viettämään opettava ja virkistävää iltana osuustoimintaväen järjestämässä tilaisuudessa! — Osuustoimintamies.

ASHBY, MASS.

Kalle Linden

Ashbyssä täytti tänään (28 p.) 60 ikävuottaan. Jotkut naapurit luikkaasta kelistä huolimatta pitivät täydyttävän illan hiljaisuudessa. Kalle on omistelemassa jo edellisenä iltana ja kylläpä se Kallen kieli lauloi hyvin. Ja oli silmää niin kirkas puhuttuissa yleisimillä illallisista asioista ja tulevaisuuden toivosta.

Jälleen toisen saman vuosimäärän toivomme Kallen taivalta-vaan onnellisesti. — C. L.

Perheellisiä miehiä voidaan kutsua sotapalvelukseen

Washington, tammik. 27 p. — Tämän maan asevoimien luku tulee olemaan enemmän kuin 10,000,000 tämän vuoden päätyttyä. Ensi talvena sitten lapsiperheiden miehiä voidaan kutsua palvelukseen. Kutsuntapäätelmä kenraali Lewis Hershey on antanut ymmärtää, että lapsettomat naimisissa olevat miehet riittävät noin kymmeneksi kuukaudeksi. Sen miesten lisäksi, mikä saadaan alle kahdenkymmenen vuoden ikäisten poikien aseisiin kutsuamisesta, vähentää 38 vuoden ikäisten ja sitä vanhempien miesten palvelukseen ottamisen siirtämisen.

POIKANEN HALUTAA

K. LAHDEN
JUVELIKAUPPAAN
50 Belmont Street
Worcester, Mass.

Raivaajan New Yorkin Konttori

2056—5th Avenue, New York, N. Y.

Puhelin: Lehigh 4-0906

Raivaajan tilauksia ja ilmoituksia vastaanotetaan.

PILETTIASIOMISTO. Monivuotinen kokemus Suomimatkasioiden järjestyksessä. Edustamme kaikkia suomalaisten käyttämiä laivalinjoja.

Konttori avoinna joka arkipäivä kello 10 aam. kello 9.30 illalla.

Wilho Hedman, toimittaja. M. Lyytikäinen, liikkeenh.

New York City**TYÖVÄENTALOLLA
PÄIVÄLISTÄ:**

Lauantaina 30 p. F. A. A. C. Ohjelma- ja tanssi-ilta Vasan salissa klo 8.30. Tanssit suuresa salissa, Viola ja Bill Syrjäla soittavat.

Sunnuntaina 31 p. Tanssit kahdessa salissa klo 8.30. Lainakirjasto avoinna klo 8—10.

Maanantaina helmik. 1 p. "Uelma karjamajalla", harj. klo 8.30.

Tiistaina, helmik. 2 p. Oppikerho Vasan salissa klo 8.30.

Keskiviikkona helmik. 3 p. "Uelma karjamajalla", harj. klo 8. ASKL New Yorkin osaston vuosikokous klo 8.30.

Torstaina 4 p. Tanssit Vasan salissa klo 8.30. Lainakirjasto avoinna klo 7—9.

ASHTABULA, OHIO**Ensimmäinen puolivuosi**

1942 kiinteistö veronkanto alkaa helmikuun 15 p. ja päättyy 19 p.

Koepimennys

on jonakin aikana ensi kuussa, käsittäen 23 kauntia täällä pohjois-Ohiossa.

Maanpuolustuksessa

meren takana on näitä kotikyliä poika pvt. Oswald Jokinen, pvt. Ben Aalto Afrikassa, pvt. Toivo Haapala ja pvt. Ray Mattson, Alaskassa.

Kuulustelu

ensimmäisiä kansalaistutkimuspapereita varten on Jeffersonin oikeustalolla ensi kuun 1 ja 2 p.

John Langila,

ikä 52 vuotta, kuoli sotilassairaalsalissa Breckvillessä. Hän oli edellisen maailman sodan veteraaneja.

Ei saa hoidata

kannattavaraa, vain 5 kannua saa olla henkilöä kohti. En luule, että näitä kansalaisia paljon kerää. Monella on kotona kannutettua ruokaa, joten eivät tarvitse ja niitä saa olla miten paljon vaan.

Parhain lehti

on Raivaaja. Siinä on jotain lukemista, niin sanot eräs vanha Raivaajan tilaaja kun lähetti sanan, että nyt hän taas voi maksaa lehden tilauksensa. "Laita tulemaan heti koko vuodeksi." — J. A.

New Ipswich, N. H.**Terveen tytön synnytti**

Mrs. Mary F. Gowan, Peterborough sairaalassa k. 27 p. Äiti ja lapsi voivat mainiosti. Mrs. Gowan on entinen Sigrid Hangas, joten Hilma Hangas sai isoäidin arvonimen ja Eemeli, joka tämän uutisen minulle soitti, aivan välttämättä haluaa itsönsä titellin. Parhaita terveyttä ja

NEW YORK, N. Y.**DR. WERDEGAR**

HAMMASLÄÄKÄRI

Puhelin: Kto 9-20-11, Ruusuntalon

Kotimies mik-X-ray tarvikkeita

2 E. 125 St., 5 Ave. kulu.

Puh. L. Lehigh 4-5893

50 East 125th Street

Madison Ave. kulmassa.

Optimo Cigar Store'n päällä.

Puh. L. Lehigh 4-4743

DR. ELIAS ANTILA

HAMMASLÄÄKÄRI ja KIRURGI

(Lexington Ave. kulma)

139 East 82nd St., New York City.

Tunnit: 10—12 ja 1—6

Tel. Butterfield 8-5498 X-Ray kone

DR. ARTHUR E. FOX

HAMMASLÄÄKÄRI

4547 Park Ave., 183 kadun kulma

Bronx, New York

Puhelin: Sedwick 3-9710

Tunnit: 9 a.p.—8 illalla

Sunnuntaisin 10.30—12 päivällä.

Miehille!

Miesten, jotka tämän ilmoituksen ottavat huomioon, pyydän hyväntahtoisesti kirjoittamaan allaolevalla osoitteella. Tarkoituksen arvaatte. Ikä 50—60 vaiheilla.

LONELY HEART

C/o Supt.

622 West 136th Street,
New York, N. Y.**VICTORY ROAST MARDIKIAN**

George Mardikian, joka omistaa maailmankuuluisan Omar Khayyamin San Franciscossa ja toimii siinä kokkina, esittelee ravintola-rajotteleville amerikalaisille tällaista ravintolainetta säästävää ateriaa. Puoli tuntia ennen minkään lampaan-, lehmän-, taikka vasikanhien tarjoilua lisätään pannuun neljäksi halottuja tomaatteja, tuoretta pippuria, sipulia ja persiljaa ja tarjoilkaa siiten höyryssä keitettyjen riisien kanssa.

**THE POST EXCHANGE: ARMEIJAN
BILJOONAN DOLLARIN LIKE**

Post Exchangesta, "PX", joka on Setä Samulin kauppavälityspaikka sotamiehille, on tullut jo yli biljoonan dollarin liike, johon tuhansittain osastoja kautta koko maailman kuuluu.

Kun tätä uutta myyntipaikkaa verrataan vanhaan aikaiseen armeijan "canteniniin", jollaisen muistavat vielä ensimmäisen maailmansodan ajan veteraanit rajoitettuihin tavaralajeihin, on nykyaikainen "Post Exchange" todellinen departementti-kauppa niiden rinnalla. Eikä siinä kaikki, että sotilaat saavat niistä ostaa mahdollisimman halvalla hennallista — monesti halvemmalla kuin siiviliolujen kaupoista — vaan saavat sotilaat tuon voittorahan tavalla tai toisella takaisin itselleen.

Kun makeiset, savukkeet ja muut pikkuesineet olivat pääasiassa tavaraa vanhaan aikaiseen armeijan canteniniin, on nykyaikainen Post Exchange suurenmoinen laitos niiden rinnalla. Siihen usein kuuluu suurenmoinen armeijan asemapaikoilla tavallisten yleisten tavaroiden kauppa, lihakauppa, vihanneskauppa, gasoliiniasema, autotalli, gasolin myyntipaikka ja autokoriu, ravintola, virvoitusjuomien kauppa, olutbaari, jossa myydään 3.2 prosentin olutta, parturiliike, vaatteiden pesulato, räätäli, kellojen korjauksia, radioiden korjaamo, kenkien korjaamo, valokuvauslaitte, valmistuslaitte ja laitteet ulkoilmamurheiluun varten ja lisäksi monenlaista muuta tavaraa, joitten luettelaminen tulisi liian pitkäksi.

Mihin hyvänsä sotilas viedään, sinne siirtyy myöskin hänen mukanaan Post Exchange, aina valmiina täyttämään hänen pienet tarpeensa, tai niinkuin armeijassa sanotaan, välittämään "tavalliseen käyttöön kuuluvia tavaroita, joita armeija ei anna sotilaille muulla tavalla".

Post Exchange järjestelmä pantiin alulle toista vuotta sitten, jolloin sitä varten lainattiin rahaa \$10,000,000 Reconstruction Finance Corporationin välityksellä. Se toimi Army Exchange Servicesin ja Sodadepartementin valvonnan alaisuudessa. Sodadepartementti on määrännyt, että voitot ovat pidettävät korkeintaan 7.5 prosentin ja vähintään 5 prosentin määrässä. Tähän rajoitukseen kuuluu armeijan lisäsaadot, että paria tavaralajia voidaan myydä säästöllä ostajalle. Sen kautta sotilas voi ostaa todellisuudessa kaikki tarpeensa alennalla hinnalla kuin hänen täytyy tavarastoja maksaa tavallisissa siiviliikaupoissa.

Yhdysvaltain rajojen sisällä on Post Exchangien palveluksessa täysaikaiset siiviliijymäiset ja hoitajat, joille maksetaan palkka Post Exchangien tuloista. Voittojen jakoa valvovat henkilöt armeijan tarkkojen säästöjen mukaan. Jokaiseen Post Exchangeen kuuluu säästöjen mukaan n.k. Exchange Council neuvosto, jonka muodostavat armeijan aseman komentaja, exchangeupseeri ja yksi jäsen kustakin järjestöstä, joita Post Exchange palvelee. Tämä neuvosto määrää ja päättää miten voitot jaetaan.

Ensiksi kumminkin siirretään puo-

laimiseksi. Kaikkein tärkeimpiä puolia tässä koulussa onoston opettaminen, sopimusten tekeminen tavarankannasta tehtäville ja tukkukauppojen kanssa.

Post Exchangien liikkeen hoitamisen kysyy taitoa, huolta ja viisautta. Ne eivät saa minkäänlaisia hallituksen varoja. Jokaisen Post Exchangien täytyy tulla toimien ja pysyä pystyssä omalla toiminnallaan, olla itse itsensä kannattamissa. Niiden on pakko usein muuttaa armeijan mukana uusille paikkakunnille, usein merien taakse. Siten tavarankannan hankinta ja myynti on tärkeä ja usein vaikeasti järjestettävä toiminta. Mutta kaikesta vaikeuksista huolimatta, on toiminta kehittynyt menestykselliseksi ja hyödylliseksi. Se tuottaa hyötyä ja yksityiskohtaista mukavuutta jokaiselle yksityiselle sotilaille ja kokonaisille joukoille. Siten se on katsottava onnistuneimmaksi yritykseksi sotamiesten hyvinvoinnin avustamisessa ja sotilaiden tarpeiden hankinnan valvonnassa. — Common Council.

Vangittu kotka

Korkealle ennen liidin, sulin taivaan sinihin, milloin alaskin mä laskin kävin päin mä korkehin.

Teljetty nyt oon mä häkkiin, itkän en iestä voi, mutta vapauden eteen atteeni ain askaroin.

Luonto oikeutt' ei oo vastaan ruoste vankilaani syö, korkealle kohta kohoan, siivet vapahana lyö! —

Ruupert Kainulainen.

Tilattavat Päivälehdet:**RAIVAAJA,** Fitchburg, Mass.

Johtavin suomalainen sanomalehti Amerikassa, ainoa suomalainen sanomalehti Uuden Englannin valtioissa ja ainoa suomalainen päivälehti idässä. Kaikille suomalaisille tunnettu sanomalehti ja tietojen välittäjä. Tilauhinnat \$6.50 vuosi, \$3.50 puoli vuotta.

PÄIVÄLEHTI, Duluth, Minn.

Vanhin jokapäiväinen suomalainen sanomalehti Amerikassa. Ilmestyy väkiväkimmällä Amerikan suomalais-asutusseudulla. Leviää sadoille paikkakunnille. Jos ei siellä olevia määrätynlaisia propagandalehtiä oteta huomioon, niin voidaan samaa Päivälehtien olevan ainoan jokapäivä ilmestyvän suomalaisen lehden keski- ja länsivaltioissa. Vastaavana toimittajana on meillä itäläisille tunnettu toimittaja Elis Sulkamen. Meidän itäläisten sopisi tilata myöskin tätä lehteä, sillä sen avulla voisimme seurata tapahtumien kulkua ja suomalaisten harastuksia lukuisilla eri paikkakunnilla keskivaltioissa. Tilauhinta ainoastaan \$5.00 vuosi, \$2.75 puoli vuotta.

Tilaukset voidaan osoittaa:

RAIVAAJA,

Box 600, Fitchburg, Mass.

Onnittelumme**Vihitty avioliittoon**

Washington, D. C., tammikuun 9 p. 1943

Miss Laila Makkonen

McKinnon, Georgia

Mr. Eric Walling

Cresskill, N. J.

Parhaat onnittelut allamainituilta sukulaisilta ja tuttavilta.

Lailalle ja Erkille.

Yhdessä viettäkääte hetket, hetket kauniit nuoruuden. Yhdessä kulkekaa te rokot, läpi luonnon, puistojen.

Jos sota, rauha maassa, tahi näikä, rikkaus, niin liitossa onnekkassa, elää lemmein puhtaus.

Yhdessä kun aherratte, ja'atte ilot, huolen taakan. Muiston kauniit säilyttäte, perintönä polven uuden.

Häiliitto, yhtymäkin, katkoo kahleet talvisään, ja onnen loimet, elon pirtaant, luopi yhteisymmärrys.

Mr. ja Mrs. P. Ivaska ja Paula
Mr. ja Mrs. H. Kivela ja Dick
Mr. ja Mrs. O. Koskinen ja perheMr. ja Mrs. Axel Hill
Mr. ja Mrs. William Hill
Mr. ja Mrs. H. Nurmi
Mr. ja Mrs. A. Wosa
Mrs. Ida Koski ja poika
Hanna Kemppi
Olga PaavilainenMandi Ranta
Laila Aalto
Elsie Nummelin
Henry Erikson
Pekka Lehto
Carl Salo
Oscar Nummelin
Walter Nummelin
Theodore PaavilainenBogota, N. J.
Mr. ja Mrs. J. Pukki ja Kerttu
Mr. ja Mrs. W. Airo**New York, N. Y.**

Mr. ja Mrs. T. Makkonen

Cresskill, N. J.

Mr. ja Mrs. H. Warjo ja Edith

Mr. ja Mrs. H. Kohonen

Mr. ja Mrs. O. Raut

Mr. ja Mrs. W. Simola

Mr. ja Mrs. A. Schmitgen

Mr. ja Mrs. Eric Schmitgen

Mr. ja Mrs. S. Karjalainen

Ida Syren

Irja Kautti

McKinnon Georgia

Edla ja Martin Ross

Hilja ja Otto Wuori

Sylvia Ross

Ella ja Milja Kuusisto

Suomi, Finland

Mr. ja Mrs. Antti Walling

Mr. ja Mrs. Juho Jukka ja perhe

Mr. ja Mrs. Antti Ikonen ja Eila

Katri Kokkonen ja perhe

Hilma Haukka ja perhe

Antti Suikkari ja perhe

Tendly, N. J.

Mr. ja Mrs. H. Wälinen ja Miriam

Englewood, N. J.

Mr. ja Mrs. O. Huhtala

Mr. ja Mrs. G. Saarinen ja George Jr.

Mrs. Alma Brown ja Betty

Anna Helke

West Englewood, N. J.

Mr. ja Mrs. Ludvig Antola

Mr. ja Mrs. Leo Antola ja perhe

Teaneck, N. J.

Mr. ja Mrs. Arthur Williams ja poika

Mr. ja Mrs. Werner Kuusela ja perhe

Mr. ja Mrs. Larry Kuusela

Mr. ja Mrs. H. Helander ja Kerttu

Mr. ja Mrs. Oscar Aaltonen

Mr. ja Mrs. Martin Salo

Mr. ja Mrs. John Salo

Upseerien kouluttamiseksi tämän liikkeen hoitoon, joka on kasvanut tyhjästä toista biljoonaa käsitteleväksi vuotuisiksi toiminnaksi, on Princetonin yliopiston järjestetty niinkutsuttu Exchange Koulut. Se on järjestetty kauppa-toiminnan ja -hoidon opet-

T/sgt. Unto Airo

A. P. O. No. 816

c/o Postmaster, N. Y.

Bergenfield, N. J.

Mr. ja Mrs. J. Lehtonen ja perhe

Dumont, N. J.

Mr. ja Mrs. H. Niemi

Mr. ja Mrs. Len Pussinen ja Len Jr.

Hackensack, N. J.

Mary Tanner

Saddle River, N. J.

Mr. ja Mrs. J. Nurmi

Albert ja George Nurmi

Ramsey, N. J.

Mr. ja Mrs. A. Mäki

Mr. ja Mrs. H. Linja

Alpine, N. J.

Anna Selin

New York, N. Y.

Aune ja Bertha Anttila

Kaarin ja Toivo Suvanto

Willie Paavola

Anna Erick

Washington, D. C.

Thyra ja Geo. E. Ervast

Maija ja Lauri Astola

Alma ja Henning Anukler

Impi ja Kalevi Pihlajamäe

Eero Leisio

Paul De H. Reed

Henry Wilkinson

Westminster, Mass.

Mandi Ranta

Mr. ja Mrs. A. Siitonen ja perhe

Hubbardston, Mass.

Mr. ja Mrs. Arvo Heino

Quincy, Mass.

Mr. ja Mrs. W. Tirri

Mrs. Lena Pitkanen ja Toini

Santa Ana, Calif.

Aune ja Jack Grimes

Miami, Florida

Myrtle Russell

Timantti-mysterio

"Murha", tri Peter Arnold, kirjoitti, "täytyy teoreettisesti katsoa pitää kaikkein helpoimmin suoritettavana rikoksena. Murhaaja voi tahdonsa mukaisesti valita ajan ja paikan sekä valita tarkoituksensa todistajan, murhatun. Jos hän joksena kestää siejullisen painostuksen, mikä enneksi harvoin tapahtuu, hän voi hävittää kaikki rikoksensa jäljet. Varkaus sitä vastoin on jo paljon vaikeampi. Varkaan täytyy näet mukautua enemmän tai vähemmän toisten määräämiin olosuhteisiin, johon tulee lisäksi, että todistusten mahdollisuus on suuri."

Tohtoriin palvelija avasi oven ja keskeytti isäntänsä työskentelyn. Palvelijan kinterillä seurasi eräs mies, jonka punakat todistivat, että hän oli kiliruhtaanu nopeammin — ja lisäksi oli kiliruhtaanu — kuin mitä hänen heikolle sydämelleen oli terveellistä.

— Suokaa anteeksi, minä sano, että tunkeudun näin ilman muka luoksenne. Mutta —

— Oikaa hyvä ja istukaa, tohtori keskeytti sekä siirsi tuolin vierailleen.

Vieras istuutui ja pyyhki hikeä otsaltaan epämielisen värisellä nenäliinalla. Kun hän oli hieman hengähtänyt, hän sanoi.

— Nimeni on Barrow, Frank Barrow. Minulla on pieni maatala Ken-tissä. Mr. Wilkins, jonka pelastitte siinä lompakkovarkausjutussa, neuvoi minut tänne.

— Vai niin, tohtori sanoi muistellen. — Olen kuullut nimenne aikaisemmin, — eikä poikanne ole pidetty epäilyä Mr. Potterin luona tapahtuneesta varkaudesta?

— Kyllä. Nuorin poikani Donald Hän on parhain polka, mitä voi ajatella. Ja pidetty varkaudesta!

Mr. Barrow huokasi syvään ja otti taskustaan valokuvan, jonka hän o-jensi tohtorille.

— Onko hän varkaan näköinen?

Tohtori katseli valokuvaa. Donald Barrowilla oli todellakin miellyttävän avomieliset kasvot ja rehellinen katse.

— Ei hän näytä varkaalta, tohtori vastasi. — Mutta on hieman vaikea rakentaa koko puolustusta pelkän ulkonäön perustalle. Olen tuntenut monta suurvarasta, jotka ovat näyt-

täneet piispoilla ja olisivat ehkä sel-laisiksi tulleetkin, jos olisivat oppi-neet erottamaan toisen tavarat omis-taan. Mutta kertokaahan nyt.

Mr. Barrow ei kuitenkaan tuntenut asiaa kovinkaan tarkoin. Herrasvä-ki Potterilla, jotka omistivat suuren kartanon hänen maatilansa lähellä, oli pari päivää sitten ollut pienet päi-välliset, joihin oli kutsuttu ainoastaan kolmisenkymmentä henkeä. Kaikki tunnettuja liike-elämän edustajia. Päivällisen jälkeen olivat valot yhti-äkkiä sammuneet, ja Mrs. Potterilta, joka istui pelaamassa bridgeä, oli va-rastettu hänen kuulakoruensa, kuului-sa Luderitz-timantti. Ovet suljettiin heti, ja paikalle kutsuttiin paikka-kunnan poliisit. Nämä pyysivät puo-lesta apua Scotland Yardista, jos-ta paikalle lähetettiin tarkastaja Snyder ja eräs etsivä. Mutta ennakoin viimemainitut eivät paikalle, olivat puutarhassa vartiossa olleet poliisit pidättäneet Donald Barrowin, joka "hiipien koetti poistua talosta," kuten poliisi-ilmoituksessa mainittiin. Hän kielsi tietokään syyllisyytensä, mutta ei kuitenkaan voinut uskovasti sel-ittää, miksi hän oli puistossa. Vieraat ja palveluskunta olivat joutuneet ru-miintarkastuksen alaisiksi ja koko ta-oli ei sattu mitään huolellisemmin. Tar-kastaja Snyder antoi kirjoittaa nuo-ren Barrowin vangitsemismääräyksen sekä sulki hänet poliisivankilaan.

Tähän hänellä ääni täysi syy, sillä ket-täjästä todisti nähneensä Barrowin tulleen sisään erään pohjakoroksen ikkunasta. Koska Barrow oli hyvin usein vierannut talossa, ei ketäjästä kiinnittänyt hänen tuloonsa suurem-paa huomiota, mutta kun valot sitten sammuiivat, pelästyi ketäjästä, että hän mahdollisesti oli erehtynyt hen-killistä ja oli etsinyt häntä kahden palvelijan kanssa, kuitenkin löytä-mättä.

Seuraavana aamuna Miss Potter oli tullut tarkastaja Snyderin luo ja selittänyt, että Donald Barrow oli varmasti ollut tulossa hänen luo-seen. He olivat sopineet tapaami-sesta kysineensä tilana, mutta kun hä-nen oli nopeasti täytynyt matkustaa sisarensa luokse Lontooseen, hän ei ollut ehtinyt peruttua kohtaus-ta. Donald, joka oli nähnyt talossa ole-van paljon vieraita, oli varmaankin tullut sisään ikkunasta voidakseen tulla huomiota herättämättä tapaa-maan häntä yläkertaan. He olivat näet melkein kihloissa, vaikka vas-toin Potterin perheen tahtoa. Donald myönsi, sitten kun oli saanut kuulla Miss Potterin todistuksen, että hän oli mennyt tapaamaan morsiantaan, jonka luuli odottavan ylähallissa. Hän oli mennyt ikkunasta sisään ja ollut puolivälissä yläkerroksen, kun valot olivat sammuneet. Hän oli hie-maan pelästynyt, kun oli kuullut ih-misten häisevän varkaudesta, ja kiiruhtanut ulos. Koska hän juuri sa-mana päivänä oli saanut niin hyviä-tuloisen paikan, että he voisivat men-nä naimisiin, hän oli jäänyt odotta-maan puutarhaan, sillä hän totesi ehdottomasti ilmoittaa tämän tiloin uutisen morsiamalleen.

Tohtori Arnold meni heti Scotland Yardiin ja onneksen hän tapasi tar-kastaja Snyderin. He olivat vanhat tutut, eikä tohtori näin ollen ollut vaikea saada haluumiaan tietoja. Snyderin katsantokanta oli selvä. Koska hän oli tarkastanut läsnäolleet vierat ja palveluskunnan olleita tui-ta varastettua korua, oli jonkun muun täytynyt se ottaa ja kuljettaa talon seinien ulkopuolelle. Kaikki merkit viittasivat varaan Barrowiin. Hän oli sähköinsinööri, ja niin ollen oli hänelle maailman yksinkertaisin asia järjestää oikoskuu ja talo pi-meäksi. Tähän ei Snyder kuiten-kaan perustanut koko syytealoi-toaan, sillä lyhytsuolun kykenee jär-jestämään kuhur hyvänsä. Mutta hi-piä ikkunasta sisään juttulemaan muka morsiamensa kanssa, kun ta-losa oli puhelin — niin, sellaista tapahtui vain rakkausromaanissa. Tohtoriin pitäisi huomata itsekä, et-tä kun hän, tarkastaja Snyder, joka oli ollut yli kaksikymmentä vuotta palveluksessa, oli tarkastanut läsnä-olijat sekä todennut, ettei kukaan ollut kätkeytynyt taloon, täytyi jonkun ul-kopuolella olevan olla varas. Ja ei-vätkö kaikki asiahaarat viittaneet nuoreen Barrowiin? Minne varas oli piilottanut korun — se oli ainoa sei-ka, johon tarkastaja Snyder tunsi enää mielenkiintoa. Tohtori ei kai tahtoneen syyttää ketään päivällisillä olleista vieraista?

Tohtori Arnold ei kuitenkaan voi-nut käsittää asiaa niin yksinkertai-seksi kuin Snyder. Tuo vanha varas-vangitsija oli nähtävästi sokeistunut läsnäolijoiden rahamieheiden malnosta ja jo taipuvainen aliarvioimaan sitä seikkua, etteivät varkaat ole vain ky-sinomaan jonkun määrätyn kansan-luokan jäseniä.

— Suatte suoda anteeksi, Snyder, hän sanoi, etten voi olla samaa miel-iä kanssanne. Oletteko aivan varma, että kaikki vieraat olivat todellakin nää, jous he esiintyivät? Meillä oli selvitettyänsä tuskin kuukausi sitten juttu, joka ei sulkenut jäänyt jälkeen vanhan Köpenickin kapi-teen kepposista. Tarkastaja näyttelijä

EMANTTIEN LISÄANTYVIA HUOLIA — Sen lisäksi että valinnan vara kauppoissa käy vähäisemmäksi, monien tiva-ralajien ollessa varattuun käy rikastaisten ja heidän liittolais-tensa joukoille, täytyy ostajien useimmissa tapauksissa it-se kantaa ostoksensa kotia, kun gasoliinilla ja kuniin käyttö kotikuljetukseen on miltei kokonaan kielletty. Kuvassa äiti ja poika peistumassa kaupasta "Victory bag'it" täynnä tavaroita.

Grayta, joka esiintyi koko päivän Bradfordissa South-Westernpankin johtajana ja pimitti lähtlessään kys-tänsä mukaansa. Ellei hän olisi yrittänyt vaihtaa tunnetulla numerolla merkittyä sadan punnan setelää, hän ei olisi koskaan joutunut kiinni. Meillä on ollut muitakin samanta-paisia juttuja viime vuosina. Miksi ette soita ensin kaikille siellä olleille vieraille ja tarkista asiaa?

Snyder katsahti halveksivasti tohtoriin. Hän näytti aivan sanoa jo-takin, mutta tartui sitten puhelimen kuuloterveen. Hän näytti aivan säästää vapuuhensa siksi, kunnes oli suorittanut pyydetyn tarkistuksen. Mutta nyt hän ei päässyt laskemaan kokkapuheitaan valloilleen, sillä kun hän oli päässyt vierasluette-lissa pankkiiri Lucas Westiin, tun-nettuun rahamieheen, hänen kasvo-sa saivat hämmästyneen ilmeen. Pankkiiri kielsi yksinkertaisesti ol-leensa Potterin päivällisillä. Hän oli maannut kyseellisen päivän influen-sassa. Snyder kiitti muutamia sekun-ovin sanojin tiedoista, pani kuulot-teen päälle ja katseli sanottoma-na tohtoriin.

— Näittekö, tohtori sanoi, asia on aina parasta, ettei ole liian varma n-sioista. Jaha, joku siis näytteli Luc-as Westiä. Niin, hänen ulkonäkö-ään ei ole vaikea jäljitellä. Paku-musta tukka, suuret kultasankaiset silmälasit ja — niin — uudenai-kaisen kuuloterve! — hänään on puolit-tain kuuro — Sen kuuloterveen kai tarkastitte myöskin, Snyder?

Tarkastaja vain ravisti päätään. Hänestä alkoi tuntua, ettei hänen ruumiintarkastuksensa ehkä ollut kaan niin huolellinen kuin sen olisi pitänyt olla.

— Sepä vahinko, tohtori jatkoi. — Kun ottaa kuuloterveen sisällä olleet kapiheet pois, niin on siellä tilaa se-kä sellaiselle kuulokorulle että myöskin jonkinlaiselle neulalle, jolla voi järjestää oikosulun. Olette kaikesta päättäneet kohdellut Lucas Westiä kuten Caesarin vaimoa.

— Kenen vaimoa? — Se on vain vanha sananpari, joka merkitsee, ettei jokin saa edes epäillä. Ja niin on ollut myöskin pankkiirin laita. Olen näet melkein varma, että kuulotervelettanukseni on oikea. Sikäli kun ei —

Tohtori istui hetken hiljaa ja sa-noi sitten: — Nyt kai täytyy nuori Barrow laskea vapaaksi? Vallan tapahtu-nutta. Snyder. Timantti-varkaus: jo-ka jo oli selvitetty melko yksinker-taisella tavalla, osoittautuikin nyt ai-kaan hämmäksiksi, ja nyt täytyy jälleen ryhtyä etsimään "tumentamattia" ika-via ja valkeaa hommaa, ellei varas ole niin yksinkertainen, että hän yrittää pantata korun tahi myydä sen rehelliselle kulfasepalle. Olette tällä kor-teen tekemisissä nerokkaan rikollisen kanssa. Pidätte kai minua tapausen tasolla; tämä herättää todellakin mie-lenkiintoa. Ihmettelen, jos —

Tohtori nousi ylös ja sanoi jäähy-väiset. Snyder oli synkällä tuulella, sillä juttu oli tullut paljon sekavam-maksi kuin hän oli uskonutkaan.

Snyderin työskentely seuraavina päivinä selviitti asiaa vain sikäli, et-tä juttu muuttui yhä arvoitukseksi. Vihdoin eräänä päivänä Snyder saattoi ilmoittaa tohtorille:

— Nyt olen saanut käsiini varkaan varusteet. Nämä löytyivät erään rautatievaunun penkin alta.

Hän näytti tohtorille kuuloterveen, josta oli poistettu kaikki sisäloale-vat patterit, ruuvimeissillä, ilmalla täytettävää kumityynyä ja kultasankaisia silmälasia.

— Varas on siis laihahko, koska hänen on täytynyt "topata" kumi-tyynyllä itselleen samanlaisen vatsan kuin pankkiirilla on. Tietenkään ei mitään sormenjälkiä. Ihmettelen vain, ettei hän ole heittänyt koko roskaa Themsin.

— Se ei minua ihmetytä lainkaan, tohtori sanoi. — Varkaailla on nähtä-väsi ollut hieman omaatuntoa. Hän tahtoi antaa poliisille pienen viitteen. Barrow oli näet pidätetty aiheetto-masti.

Tohtori tarkasteli lähemmin silmä-laseja.

— Snyder, nyt saatte ryhtyä sel-vittämään muita juttuja. Tämä on pian ratkaistu. Huomenna voin il-moittaa varkaan nimin. Oletteko katsonut lähemmin näitä silmälasia?

— Kyllä, mutta en käsiti siten-kään. Tämä muistuttaa todellakin autuastinukunutta Sherlock Hol-mesia!

Seuraavana päivänä Snyder koh-tasi tohtoriin Three Nuns-baarissa. He istuutuivat erään kulmapöydän ääreen, ja saatuaan whiskeyä tohtori aloitti:

— Ensiksikin minun täytyy ilmoit-ta teille, ettei ole enää kysymys-tä jostakin rikosjutusta, vaan pikem-minkin pilanäytelmästä. Tämä on siis loppulutus jutusta, josta ole-mme saaneet nähdä niin paljon vai-va. Syyte perustetaan, sillä itse asiassa ei mitään varkautta ole tapahtunut, korkeintaan hieman pilantekoa. Tis-sä näette Mr. ja Mrs. Potterin seli-tyksen, että koro on palautettu. Näy-tätte kiukkukselta, ja kiukkuinen mi-näkin olisin, jos olisin teidän ase-massanne, sillä tosiasia on, että ta-pahtui varkaus ja erittäin taitava li-säksi. Mutta nyt minun täytyy pyy-tää, että se, mitä kerron, jää meidän keskeiseksi.

Snyder nyökkäsi myöntävästi, ja tohtori jatkoi:

Ero meidän työskentelytavassam-me on ollut puhtaasti psykologinen. Te olette työskennellyt etupäässä sel-laiten rikollisten kanssa, jotka ovat ottaneet rikoksen ammatikseen tai sitten tilapäisrikollisten kanssa. Kun nyt sitten joudutte työskentelemään rahamieheissä, eksyitte kokonaan. Ette voi käsittää, että suuren pank-kiirin omistaja alkaa varastaa, ellei hän ole kleptomani, eli asia mie-lestämme sitä myöten selvä. Te kyse-litte tarkkaan Westinä esiintyneen henkilön pöytälaamilla, lady Weir-odilla, joka on tuntenut Westin monta vuotta, eikä hän itse asiassa ollut huomannut mitään merkillistä pöytä-terverassaan. Pari kertaa tämä her-ra on vatsanant väärin, mutta hän on syyttänyt huonoa kuulonsa. Olette merkinneet seidokseenne ruunan, että olette on taas kunnellyt huonoa kuulua ja hänen teeskentelytensä joutuneen asiassa on joutunut muka-sita, ettei hän ole tuntenut Westin kaikkia asioita. Lady Weir on poi-nestunut epikoisesti sitä seikkua, että Lucas West oli hieman hajomielinen ja kati tavallista huomioon. Kuul-ta huomioon? Aivan niin, sillä ei ole ihmiselle mikään näkökanta sel-laisen kuulakorven, joka ei toimi kun-ollisesti, kuituka kätisyykyinen hän sitten lieheekin! Nyt kysyin it-setani: Eikö lady Weirin vaimut

mahdollisesti huomata asioita kun-nollisesti? Vastasin kysymykseeni myöntäen, sillä lady Weir on erin-omainen todistaja. Loppulutus on siis, että hänen pöytäterverassan tadel-lakin kuuli huonosti. Se tunnin teistä kunnollisella, niin minustakin enen. Mutta West ei aivan ehdotta-masti tarvits kuuloterveen, sillä al-van kuuro hän ei ole. Pro primus-mies, joka näytteli Westiä, oli kuuro samanverran kuin pankkiiri itsekin, koskapa hänellä täytyi kysyä jostakin. Hänen kuuloterveensä ei moinut. O-dottakaa, Snyder. West ei tuo mies voinut olla, koska hän makasi sal-raana kotonaan. Siinä on teidän kunnioituksenne pankkiirijaa koh-taan. Hyväksyn katsantokantanne, ettei mies ollut West. Mutta otetaan-van vakuus, asiasta. Saadakseni kai-kinpuolisen varmuuden, lähitin erään hyvän ystäväni hänen luokseen tar-joomaan eristä askettain Transvaan-issa timanttikentillä löydettyä pu-nertavaa timanttia. Huomaa, että tahoisitte tietää, mistä sen sain. Toi-von, etette pidätä minua, mutta sain sen eräältä, joka tekee afareja sel-laisilla kiviillä. Osoitteen saatte itse ottaa selville. West tietää yhtä hyvin kuin te ja minä, että sen suuriest-hiomattomat kivet, jos ne ovat myy-tävinä, on tuotu maahan laittomia-ten. Hän osti kiven ja maksoi hy-vin. Aha, ajattelin, pankkiiri on ti-manttien kokoilija. Tiedättekö, mi-lä on sauri? Hän on eräänlainen raha-monomaani. Mutta on ihmisiä, joilla on erikoisalanau muikin kuin raha. On kokoilijoita, sellaisia, jotka yksinäisyydessään nauttivat k-koel-mistaan, ja sellaisia on paljon. Ti-manttikokoilija, joka istuu yksinään ihailiessa kiviään, on kuin alkoholi-isti, joka haluaa keinoilla millä hy-vänsä lisää. Sellainen on myöskin West. Nyt te tahdotte tuoda esille rautatievaunusta löydetty esineet. Siinä olikin varkaan suurin erehdys. Kun tarkastin silmälasia hieman lä-hemmin, tiesin koko jutun. Huoma-sitte kai, että lasit olivat hyvin vah-vat. Jos normaalinäköinen ihminen panee sellaiset nenälleen, niin sume-nee kaikki hänen silmissään. Ei ol-ut vaikea tarkistaa, että Lucas West käytti juuri samanlaisia lasia. Eikö siis ollut syytä olettaa, että West itse oli päivällisillä ja varasti korun se-kä jätti tahallaan nuo kapiheet vau-nuun, vapauttaakseen ensinnäkin Bar-rowin epäluuloista ja kohdistakseen poliisin huomioon, että Westiä ei ku-kaan voinut kontrolloerata kello nel-jän jälkeen, jolloin hänen sihteerin-sä poistui hänen poikamiesennos-taan.

Menin hänen luokseen ja esitin teorian. Hän istui hetken ja kat-seli minua tarkoin. Sitten hän purs-kahti nauruun ja sanoi:

"Olette aivan oikeassa, tohtori Ar-nold. Ikävä vain, että timantti oli väärä. Myönnän olleeni aasi, kun en

antanut silmälasia. Lohdutin hän-tä, että kaikki västäläiset tekevät virheitä. Hän vartauten hän oli suorittanut rautatieristelyä, ja teen väkijuttuna si, että hän tarvitsi kokaalimies juuri sen värisen ti-mantin, ja Potter oli kieltäytynyt si-tä häneltä myymästä. West oli aja-tellut läheillä Potterille suuremman summan kuin mikä arvoinen ti-mantti oli. Potter oli vaikeassa as-siassa, kun hänen oli täytynyt kiel-lä myymästä timantista, sillä hän oli pantannut oman ja teettänyt jäl-jennöksen ruuvillaan. Hänen asia-nsa ovat näet viime aikoina menneet huonosti.

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemättömin varas, mitä kos-kaan olen tavannut. Hän kutsui Pot-terin luokseen ja syytti häntä tu-kaasi, kun tämä oli pantannut oman timanttia ja houkuttellut hänet va-rastamaan kehoon jäljennöksen. West antoi tuon jäljennöksen Mrs. Pot-terille ja osti pantasta oikean. Arnold-tti hän suostui olemaan näyttä-mättä timanttia kenellekään, joten Potterilla on ainakin maine olla oi-kean omistaja. Enemmän ansait-si joku juttua Barrow — ja minä myös-kin. West, jolla on osake-enemmis-tä Great Eastern-yhtiössä, on luvau-tanut antaa Barrowille hyvin paikan. Hän meneekin pian naimisiin Miss Potterin kanssa — perheen suostu-muksella.

— Mitä te sitten ansaititte?

— Möin timantin, josta asken mai-ritsin, 100 punnin voitolta. Mutta hienointa on, että minä olen ainoa, joka isäntää lukuunottamatta on näh-nyt Lucas Westin ihanaa timantti-kokoelman. Maljanne, tarkastaja Snyder!

— Ja Luderitz-timantti? hämmä-lynti Snyder kysyi.

— Se on a! Westillä. West on haikilemätt

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

— Kuoron harjoitukset tänä iltana. Miehet kello 7 ja naiset kello 7:30.

— Saiman helmikuun ryhmän kokous on tänä-iltana kello 7:30 Saiman talossa. Ryhmän jäsen- ten nimet oli lauantain Raivaaja- jassa.

— Vähemmän kuin kahden päi- vän varastot polttoöljyä oli eilen Fitchburgin kauppiaiden varas- toissa, ilmoitti James A. Chal- mers, annoslautakunnan poltto- öljyosaston puheenjohtaja. Ti- lannetta parantaa vain se, että kaupunkiin saapuu vähin eri- li- sää öljyä niinkuin sitä on tullut viime viikkojen aikana, viran- omaiset sanovat.

— War Materials-yhtiölle on myönnetty urakka nostaa Fitch- burgin ja Leominsterin kaduista raitiovaunujen kiskot pois, il- moitti eilen Frederick Wallace, yhdeksannen piirin romunkera- yskomitean puheenjohtaja. Usko- taan, että Fitchburgin kaduista saadaan rautaa 850 tonnia ja Le- ominsterin 500 tonnia.

Tänään presidentin syntymäpäivänsä

Kolmessa haalissa juhliitaan täällä tänä iltana presidentin syntymäpäivää ja kartutetaan va- roja lapsihälväusrahastoon.

Nuo haalit ovat Elks, Armory ja Turner. Liput maksavat ve- rojen 85 senttiä. Erikoisia pal- kintoja jaetaan jokaisessa haal- lissa.

Ne varat, jotka näin saadaan, jaetaan paikallisen ja kansallisen lapsihälväusrahaston kesken, jo- ten näistä tilaisuuksista on sekä paikallista että yleistä hyötyä.

PAHAN ILMAN TAKIA

En voinut saapua keskuskomite- an kokoukseen eilenillalla kun asun Townsendsissä asti. Toi- vottavasti Keskuskomitean jäse- net sen käsittivät ja toivon, että Keskuskomitean kokous voidaan pitää ensi viikon torstaina ennen ilmoitettua paikassa ja aikana. — O. Tokoi.

UUTISILMOITUKSIA

FITCHBURG
Vankka työhevonen sekä 300 kol- men kuukauden vanha Rhode Is- land kanaa myytävänä. Lähemmin: Mr. Matti Kangas tai Mrs. Hyvärin- en, Mt. Elam Road, City.

WESTMINSTER
Halutaan vanhan puoleinen nainen hoitamaan 2:n vuoden ikäistä pol- kaa. Soittakaa illalla Puhelin 161, Westminster, Mass.

LEOMINSTER
Maksamme korkeimman hinnan e- ri- läisistä tilipaketeista. Otaamme kaik- kila lajeja ja kaikenkokoisia erissä. — Coleman Poultry Co., Inc. Tel. Leominster 1131-M.

Ashburnham. — Harold Ander- son, joka on ollut rannikkovar- tijastossa huhtikuusta alkaen, oli parin päivän lomalla Mr. ja Mrs. Uno Tirosen luona täällä Ash- burnhamissa. Siitä saakka, kun hänen vanhempansa 16 vuotta sitten kuolivat, Haroldin kotina on ollut Tirosen talo. Fort Michie, New Jerseyssä, on se asema, jossa Harold palvelee.

Mrs. Neil O. Laine kirjoittaa Gainesvillistä, Fla., että hänen puolisonsa Neil O. Laine, ensim- mäisen luokan sotamies, on muu- tettu Camp Shelbystä, Miss., Camp Blandingiin, Fla. "Olen jäl- leen hänen mukanaan", hän lau- suu ja kertoo ilman Floridassa olevan lämmintä ja luonnon ra- kastettavaa, jota osoittaakin hä- nen korttinsa toisella puolella oleva kuva "Along the Banks of the Florida River".

Norman W. Mäki, Mr. ja Mrs. Nestor Mäen poika talosta 212 Rollstonekadun varrella, on kir- joittanut Salomon saarilta, että hän on saanut joulupaketit, mit- kä vanhempansa täältä hänelle lähettivät. Hän on ensimmäisen luokan sotamies Yhdysvaltain mariinissa.

Pormestari ja Mrs. Alfred Woollacottin pojat Alfred ja Paul liittyyvät maan asevoimiin ensi viikolla. Alfred, joka hiljattain pääsi Boston-yliopistosta tutkin- non suorittaneena ilmoittautui palvelukseen Fort Devensissä en- si keskiviikkona ja Paul, joka on vasta 17 vuoden ikäinen, senio- ri korkeakoulussa, värväytyi laivas- toon viime viikolla.

Fitchburgissa satoi lunta 13 tuumaa, vettä 1.42 tuumaa

Fitchburgissa on tänään lau- nis talvipäivä. Sininen taivas kaartuu korkeana kaupunkimme päällä ja luonnonvoimat lepäävät viimeisenä ja eilisiltäisen tem- melyksensä jälkeen. Maan peit- tää 13 tuumaa vahva valkoinen, puhdas lumi. Tuon lumen mu- kana oli vetäkin siinä määrin, että se on mitattu 1.42 tuumaksi.

FITCHBURG

"Reunion in France" on sen elokuvan nimi, jota esitetään tä- nään ja huomenna Fitchburg-te- aterissa. Joan Crawford, John Wayne ja James Cagney ovat sen esittäjissä suuret nimet. Sunnuntaina ja kolmena se- raavana arkipäivänä nähdään "Casablanca", jossa pääosilla o- vat Humphrey Bogart, Ingrid Bergman ja Paul Henreid.

Kolme suomalaista kuollut täällä eilispäivän aikana

Fitchburgin piirin suomalaisten rivit harvenivat eilisen päi- vän aikana. Kolme kansalais- tamme nähkääs muutti manalan majoille. Heistä kaksi kuoli Bur- bankin sairaalassa ja kolmas Gardnerissa.

Matti Kinnunen oli Kivijärven miehiä

Eilen iltapäivällä Burbankin sairaalassa kuollut Matti Kinnu- nen, joka asui talossa 205 Roll- stonekadun varrella, oli syntynyt Kivijärvellä, Vaasan läänissä, 54 vuotta sitten. Hän asui täällä Fitchburgissa 40 vuotta ja työ- stenteli American Woolen yhtiön kutomossa kunnes sairauts noin kolme vuotta takaperin pakotti hänet poistumaan kangaspuiden äärestä.

Matti oli yhteispyrintömiös. Hän aikoinaan otti osaa Saiman toimintaan ja kuului jäsenenä osuuskuntaan — United Coope- rative Society'yn.

Lähinnä Matti Kinnusta kai- paamaan jäi vaimonsa Aina, o. s. Lakso, poika Reino Kinnunen täällä Fitchburgissa ja kaksi ty- tärtä: Mrs. John Gravedy Cinto- nissa ja Mrs. Wilbur Oliver Fitch- burgissa, sekä sisko Mrs. Willi- am Piispanen Chesterissä. Las- tenlapsia on kuusi.

Hautajaiset on kello 1 huo- menna iltapäivällä Sawyerin toi- mistosta, jossa vainajaa voidaan käydä katsomassa tänä iltana klo 7—8:30.

Emil Siren oli kotoisin Vaasasta

Eilisiltana Burbankin sairaalas- sa kuollut Emil I. Siren oli syn- tynyt 52 vuotta sitten Vaasassa ja asui täällä Fitchburgissa 27 vuotta sitten. Sirenin koti on talossa 156 Ashburnham Hill tien varrella. Hän työskenteli Si- mondsin tehtaassa ja kuului Os- terbotten ja Runeberg seuroihin.

Lähinnä kaipaava puoliso Emma, o. s. Backman, kolme poikaa: Kurt Leominsterissa ja Paul ja John Fitchburgissa, sekä vaimo Felix Siren Brooklynissa, N. Y., ja kaksi lastenlasta.

Hautajaiset on Sawyerin toi- mistosta kello 2:30 huomenna ja tänään kello 7—8:30 voidaan vai- najaa käydä katsomassa jo mai- nitussa toimistossa.

Nata Haapasaaari o'i Alavieskasta

Gardnerissa eilen iltana kuoli Nata Haapasaaari, joka asui nyt Ashburnhamissa mutta ennen a- siin täällä Fitchburgissa. Hän oli ammatiltaan konevalmistaja ja ennen työskenteli Almond Mac- hine yhtiöllä Ashburnhamissa. Hän oli syntynyt Alavieskassa ja saapunut sieltä tähän maahan hyvin nuorena.

Nata kuului aikoinaan Reip- paaseen ja oli aikansa parhaim- pia painijoita. Erikoisesti häntä kunnioitettiin painimattolalla suur- ten voimien takia. Ei hän ol- lut suuri mutta hänen voimansa näyttivät rajattomilta, kun hän käsitteli vastustajaansa.

Lähimpänä omaisina Nata Haapasaaarta kaipaava siskonsa Mrs. Mary Niskala ja veli Emil Haapasaaari täällä Fitchburgissa ja vaimo Frank Haapasaaari Concor- dissa, N. H.

Kello 3:45 huomenna iltapäi- vällä vainaja haudataan Sawy- erista, jossa ruumista voidaan kä- yä katsomassa tänään kello 7—8:30.

Suomen kirje viipynyt matkalla viisi kuukautta

Mrs. Mikko Mustonen talossa 14 Victor-kadun varrella on saa- nut Suomesta kirjeen, joka on postitettu viime elokuun 17 p:nä. Monessa sensuurissa on tuo kir- je avattu, mutta ei siitä ole mi- tään pois pyyhitty. Eikä siinä mitään yleistä olekaan. Kerro- taan vain kotiasioista — kaunein sanoin kiinnitetään huomiota per- heen isän kuolemaan vuosi taka- perin ja kerrotaan, että talon kolme poikaa on vapautettu a- seista rintamalla ja ovat metsä- ja hiilitöissä.

Kirje on Nurmeksesta ja kir- joittaja Mrs. Mustosen sisko.

VILLIT KOIRAT TEHNEET TUHOJA

Kolme villiä koiraa, jotka ovat uoksemmat yhdessä nautu- man viime kuukauden aikana näillä seuduilla, oli käynyt täällä viikolla Eino Ojan farmilla Gil- more-tien varrella Jaffreyssa ja tappaneet kaksi sadanpunnan si- kaa ja jähmettäneet sitten niiden ää- ressä. Nuo koirat eivät syöneet noida sikojä, mutta imevät niistä veren. Samat koirat olivat tap- paneet kaksi peuraa West Rind- ge'issä ja syöneet ne osittain.

Läkkikannujen toinen keräys täällä ensi kuun 12 päivänä

George C. Francis, koulujem- me ylijohtaja, ja romunkera- yskomitean puheenjohtaja, ilmoitti eilen, että läkkikannujen toinen keräys toi- mitetaan helmikuun 12 päivänä. Keräyksen toimittavat kaupun- gintrokkit, joten emäntien tarvit- see vain tuoda varastonsa katu- käytävälle, jolta ne otetaan tro- keihin.

Läkkikannut on litistettävä. Li- tistaminen tapahtuu parhaiten si- ten, että leikataan kannun päät auki ja painetaan peli päissä kannun sisään ja sitten astutaan kannun päälle.

Silkkiusukien lopullinen keräys päättyy huomenna. Henkilöiden, joilla on rikkinaisia silkkiusukia, kehoitetaan ne antamaan käyn- nissä olevaan keräykseen niissä paikoissa joissa niitä vastaanote- taan.

SANOMALEHDET NOSTELEVAT HINTOJAAN

Hyvin usein näkyy uutisia sa- nomalehdissä eri puolilta maata siitä, että sanomalehtien hinnat nousevat. Eilen ilmoitettiin Def- roitista, että siellä kaksi suurta päivälehteä on nostanut hintaan- sa. Ja tänään saapui tieto Rut- landista, Vt., kertoen, että Rut- land Herald ja Burlington Free Press, jotka ovat Vermontin suu- rimmat sanomalehdet, nostavat yksityisnumerointensa hinnat 4—5 senttiin.

Raivaajan tilaushinna edelleen ovat seuraavat: Vuosikerta \$6.50, puoli vuot- ta \$3.50 kolme kuukautta \$2.00 ja yksi kuukausi 75 senttiä.

KALEVAISTEN UUTISIA

Kalevakodissa vietetään ensi sunnuntai-iltana perhejuhlaa. Ka- levan naisten tavan mukaan juh- limme silloin kuin joku jäsenis- tämme täyttää määrätty vuosi- kymmenet.

Tällä kertaa on vuoro tullut Mrs. Ida Lansonin ja Mrs. Se- rafia Hannulan kohdalle. Kum- pikin ovat uskollisimpia pitkäai- kaisia jäseniä yhdistyksessäm- me.

Kutsumme siis täten näiden kumminkin, niin Idan kun Se- rafia omaisia ja ystäviä sekä K. R. veljiä perheineen ja myös Kalevan naisia perheineen juh- limaan kanssamme.

Tilaisuuteen tulee tarkoitus- taan vastaava ohjelma. Siis ot- takaa kutsumme vastaan ja tul- kaajjuhliinaan kanssamme. Eri- tyisesti huomautus kaikille Ka- levan naisille, että muistavat täyt- tää velvollisuutensa ja saapua mukamme ja jättää muut me- not sivuun. Tilaisuus alkaa klo puoli 8.

Tarjoilun ensi maanantai-iltana kustantaa Mr. ja Mrs. Wainö Lanson ja Miss Selma Lanson. Tähänkin tilaisuuteen kutsum- me jokaista tulemaan. — Fan- ny R.

FITCHBURGILAINEN OLLUT MUKANA SAKSAAN HYÖKÄTESSÄ

Uutistoimistojen lähettämä tieto kertoo, että luutnantti Ray- mond W. Fortin, 25 vuoden ikäin- nen mies talosta 472 Clarendon- kadun varrella, on kuulunut e- rään amerikkalaisen "lentävän lin- joituksen" — raskaan pommitta- jan — miehistöön sen hyökates- sä Wilhelmshaveniin, Saksaan, toissapäivänä.

Luutnantti Fortin, joka vär- väytyi maamme lentovoimiin 1 päivänä syyskuuta 1941, on Ame- dee J. Fortinin poika.

EV.-LUTERILAISEN SEURAKUNTAPIIRIN UUTISIA

Fitchburg: Ensi sunnuntaina on pyhäkouluklo 9:30 ap. ja ju- malanpalvelus klo 10:30 ap. se- kä Luther-liiton ohjelmallinen iltaklo 7:30 ill. Ohjelman jälkeen nuoret tarjoilevat kahvia. Yleisö on tervetullut.

Seurakunnan kokous pidetään ensi maanantaina klo 8 ill. kirk- kosalissa. Tulkaa maksamaan jäsenmaksuja ja keskustelemaan seurakunnan asioista.

Toisen toimintaryhmän koko- us pidetään ensi sunnuntaina, tammik. 31 p:nä klo 7:30 ill. esi- tettävän ohjelman jälkeen kirk- kosalissa. Tulkaa kaikki ryh- mään kuuluvat.

Ensimmäisen toimintaryhmän tilaisuutta eilen illalla laittasi kova lumituisku, mutta sitenkin ryhmän toiminta tuoti puhtaana tulona seurakunnalle yli viisi- kymmentä dollaria, josta kiitos.

Quincy: Ev.-lut. Betlehemin seurakunnan iltaseurat ja vuosi- kokous pidettiin viime keskiviik- kona Garfieldkadun kirkon ala- salissa. Seurakunnan toiminta on mennyt hyvin, sillä tilikerto- muksesta kuultiin, että rahaa on kassassa \$508.45. Pyhäkoulu lah- joitti seurakunnalle tässä koko- uksessa 10 dollaria, josta kiitos.

Seurakunnan toimihenkilöiksi valittiin tälle vuodelle seuraavat: Ehmiheksi allemerkinnyt, vara- esim. William Saari, kirjuriiksi Fannie Källström, varakirjuri- ksi Martti Ketola, rahastonhoi- taja Hilda Tirri, rahastonkirju- reiksi Lempi Ketola ja Ilona Hä- mäläinen, arkuriksi Frank Käll- ström, kirkonpalvelijoiksi Wm. Saari ja Martti Ketola, ompelu- seuran johtajiksi Fannie Käll- ström, Emma Harvi ja Elizabeth Söder, diakoneiksi Ilona Hämläi- nen, Hilda Tirri, Sanni Rosenfelt ja Ida Hytönen, pyhäkoulun o- nettajiksi Ilona Hämläinen, Bar- bara Hämläinen ja myöskin päätettiin pyytää Helvi Fredrik- sonia ja Barbara Ketolaa. Tilin- tarkastajiksi Raakeli Hämläinen ja Martti Ketola, kirjeenvaihta- jaksi Fannie Källström. Tätä vuosikokousta jatketaan sunnun- taina, helmik. 7 p:nä klo 2 ip. Mr. ja Mrs. Martti Ketolan tal- lossa, 257 Common st. Samassa paikassa alkaa klo 3 ip, tilaisuus jossa on ohjelmaa ja kahvitru- joitusta. Siheen on yleisö tervet- tullut. Allemerkinnyt ei voi olla mukana. — Matti Anttonen.

WILLIS AUTOJA
International Trokeja ensiluokkasia käytettyjä AUTOJA
Myöskin autojen korjausta.
PORTER'S GARAGE
562 Mechanic St. Fitchburg.

Buck's Market
1066 Main Street
Fitchburg, Mass.
Puhelimet: 3391 ja 3858
Täydellinen varasto kaiken- laisia ruokatarvareita

UUSI
käytännöllisen englan- ninkielinen pieni oppikirja suomalaisille
ENGLISH FOR THE FINN
kirj. Helmi M. Warren, on nyt saa- tavana kauttamme. Kirjassa an- netaan käytännöllisiä ohjeita sanojen lausumisessa, ja lauseiden rakenta- misessa, siis kielipölyisiä neuvoja, jotka ovat niin kovin tarpeellisia vä- hän englanninkielistä taitaville, joilla useinkaan ei ole aavistustakaan sil- tä, missä järjestyksessä olisi puhut- taessa yritettävä lauseita kokoon- panna. Tämä kirja on oleva monelle suureksi avuksi.
Hinta \$1.00 — 100 s. RAIVAaja, Fitchburg, Mass.

Musiikkiuutuuks
SUKSIMIESTEN MARSSILAU
Kirjoittanut MERTTA KOSKI
Säveltänyt LOUIS KOSKI
Laulajat, kiiruhtakaa tilaa- maan tämä mahtava ja re- päisevä suomalainen laulu.
Hinta 50c
RAIVAaja, Box 600, Fitchburg, Mass.

The Song of Aino
by OLAV K. LUNDEBERG
Illustrated by REGINA SWEDENBORG
A tale of Finnish folk in north- ern Minnesota. A story of great charm and appeal. Beautifully illustrated.
Cloth bound, \$1.00
RAIVAaja, Box 600, Fitchburg, Mass.

Sally Salminen's MARIANA
Price \$2.50
RAIVAaja, Box 600, Fitchburg, Mass.

Fennia Market
Kaikenlaista RUOKATAVARAA
Lihaa — Teetä — Kahvia
24-26 Academy St., Fitchburg, Mass.
Puhelin 972

FITCHBURG THEATRE-FITCHBURG
Perjantaina ja lauantaina, tammik. 29—30 p:nä
Joan Crawford, John Wayne ja James Cagney elokuvassa
"Reunion in France"
Ja
Marjorie Woodworth elokuvassa
"Flying With Music"
Uutiskuvia
Neljänä päivänä, alkaen sun- nuntaina, tammik. 31 p:nä
Humphrey Bogart, Ingrid Bergman ja Paul Henreid elokuvassa
"Casablanca"
— Lisäksi —
"G-Men", "Picture People" ja uutiskuvia

August BECK
846 Main Street
Fitchburg
Tel. 3000
Parhaita viinejä, konjake- ja, hienoja liköörejä ja Mal- lasjuomia hiukan halvem- malla kuin muut.
Monipuolisin valikoima Fitchburgissa

August BECK
846 Main Street
Fitchburg
Tel. 3000
Parhaita viinejä, konjake- ja, hienoja liköörejä ja Mal- lasjuomia hiukan halvem- malla kuin muut.
Monipuolisin valikoima Fitchburgissa

August BECK
846 Main Street
Fitchburg
Tel. 3000
Parhaita viinejä, konjake- ja, hienoja liköörejä ja Mal- lasjuomia hiukan halvem- malla kuin muut.
Monipuolisin valikoima Fitchburgissa

August BECK
846 Main Street
Fitchburg
Tel. 3000
Parhaita viinejä, konjake- ja, hienoja liköörejä ja Mal- lasjuomia hiukan halvem- malla kuin muut.
Monipuolisin valikoima Fitchburgissa

August BECK
846 Main Street
Fitchburg
Tel. 3000
Parhaita viinejä, konjake- ja, hienoja liköörejä ja Mal- lasjuomia hiukan halvem- malla kuin muut.
Monipuolisin valikoima Fitchburgissa

August BECK
846 Main Street
Fitchburg
Tel. 3000
Parhaita viinejä, konjake- ja, hienoja liköörejä ja Mal- lasjuomia hiukan halvem- malla kuin muut.
Monipuolisin valikoima Fitchburgissa

R. V. WESTLIN, M. D.
803 MAIN ST.
FITCHBURG, MASS.
Tunnit: 10:11; 2-3 ja 7-8
Keskiviikkoklin: 10-11 ainoastaan.
Tel. Konttori: Fitchburg 1747
Koti: Leominster 1009

OSCAR LODDY
APTEEKKARI
725 Main St. Fitchburg, Mass.
(Lyric Teatterin vieressä)
Luoitettava Reseptipalvelus
KOTI: Y. M. LAAKETAVARAA
Postilähely Tel. 668

A. Z. Goodfellow LAKIMIES
745 Main St. Tel. 752
Fitchburg, Mass.

PAUL F. SAN CLEMENTE LAKIMIES
336 Main St., Huone 28,
Fitchburg, Mass.
Puhelin 2833

CHEVROLET
Chevrolet Myynti- ja Palvelus
Matthews Motor Co.
17 Snow St. Tel. 1251
U. E. Heisson, suomalainen myymäies
Kotipuhelin 3301-R

LESURE The Florist
5 Putnam St. Fitchburg, Mass.
Tel. 848
Kukkasia kaikkiin tilaisuuksiin

Meillä on täydellinen valikoima KOTI- ja ULKOMAISIA Väkijuomia ja Viinejä
Myös parhaita oluvia
Wachusett Package Store
249 Main St., Fitchburg, Mass.
Aseman vastapäällä. Puhelin 81.

SO. ASHBURNHAM, MASS.
E. J. BOISSE Package Store
Olutta — Viiniä — Väkijuomia
Main St. So. Ashburnham, Mass.
Pub. 58. Vapaa kotilähetyt

Oliver Furniture Co.
791—797 MAIN ST. Pub. 3310 FITCHBURG, MASS.

GEORGE T. POLLOCK
Sekatavarakauppa ja Gasoliiniasema
432 MECHANIC ST. FITCHBURG, MASS.
Puhelin 4457

Leominster Savings Bank
LEOMINSTER, MASS.
Pankkaa talletusrahanne tähän keskinäiseen säästöpankkiin
Varat yli \$9,500,000
Tehkää pankkiliikkeenne postitse
Vakavainen Luotettu
R. I. RED KANANPOIKASIA,
sekaisin oli puolelti erotettuna. Hallituksen kumartajiksi kehoitetaan ottamaan kannanpokaat jotka ovat puhtaata valkoinen. Meidän kanolista on viimeisten kymmenen vuoden ajan joka vuosi otettu valtion veriteksi, ja ovat aina olleet 100% puhtaita.
Meidän hinnat ovat aina kohtuulliset
F. H. MACKIE — Hubbardston, Mass. Tel. 10—2

ROGERS'in
22-nen vuotuinen
TAMMIKUUN PUHDISTUSMYYNTI
päättyy lauantai-iltana tammikuun 30 p:nä
—★—
Älkää sivuuttako tätä koko puotia käsittävää myyntiä!
—★—
TAKKEJA! TURKKEJA! LENINKEJÄ! SPORT-VAATTEITA! HATTUJA!
—★—
ROGERS
Asematorilla — Fitchburg, Mass.